

Suvestinė redakcija nuo 2010-10-08 iki 2011-07-05

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2007, Nr. [6-272](#), i. k. 1072210ISAK00003-07

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTRO

Į S A K Y M A S

**DĖL GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO EISMO SAUGOS REIKALAVIMŲ KITOKIO NEI
1435 MM IR 1520 MM VĖŽĖS PLOČIO GELEŽINKELIUOSE PATVIRTINIMO**

2007 m. sausio 11 d. Nr. 3-07

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo (Žin., 2004, Nr. [4-27](#); 2006, Nr. [42-1505](#)) 1 straipsnio 2 dalimi:

1. T v i r t i n u Geležinkelių transporto eismo saugos reikalavimus kitokio nei 1435 mm ir 1520 mm vėžės pločio geležinkeliuose (pridedama).
2. P r i p a ž į s t u netekusiu galios Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2000 m. liepos 11 d. įsakymą Nr. 192 „Dėl Techninio siaurųjų geležinkelių (750 mm pločio vėžė) naudojimo nuostatų“ (Žin., 2000, Nr. [58-1747](#)).
3. Šis įsakymas įsigalioja nuo 2007 m. liepos 1 d.

SUSISIEKIMO MINISTRAS

ALGIRDAS BUTKEVIČIUS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro
2007 m. sausio 11 d. įsakymu Nr. 3-07

GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO EISMO SAUGOS REIKALAVIMAI KITOKIO NEI 1435 MM IR 1520 MM VĖŽS PLOČIO GELEŽINKELIUOSE

I SKYRIUS. BENDROSIOS NUOSTATOS. PAGRINDINĖS SĄVOKOS. BENDRIEJI REIKALAVIMAI SIAURŲJŲ GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO DARBUOTOJAMS

I SKIRSNIS. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Geležinkelių transporto eismo saugos reikalavimuose kitokio nei 1435 mm ir 1520 mm vėžės pločio geležinkeliuose (toliau – reikalavimai) nustatyti kitokio nei 1435 mm ir 1520 mm vėžės pločio geležinkelių (toliau – siaurieji geležinkeliai) veiklos pagrindai, bendrosios siaurųjų geležinkelių transporto darbuotojų pareigos, pagrindinių siaurųjų geležinkelių statinių, įrenginių ir riedmenų bei jų priežiūros reikalavimai, siaurojo geležinkelio eismo organizavimo bei signalizacijos principai.

2. Visi siaurųjų geležinkelių darbuotojai privalo laikytis šių reikalavimų. Šių reikalavimų taip pat privalo laikytis kitų institucijų darbuotojai, asmenys, kurių veikla susijusi su siaurųjų geležinkelių transportu.

3. Siaurųjų geležinkelių infrastruktūros valdytojas tvirtina jo kompetencijai priskiriamus normatyvinius dokumentus, siaurųjų geležinkelių veiklos nuostatus bei reglamentus, darbų saugos instrukcijas, taip pat nustato didžiausius traukinių greičius.

4. Valstybinė geležinkelio inspekcija prie Susisiekimo ministerijos (toliau – Inspekcija) kontroliuoja, kaip asmenys, kurių veikla susijusi su siaurųjų geležinkelių transportu, laikosi Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių siaurųjų geležinkelių transporto eismo saugos klausimus, reikalavimų.

5. Reikalavimuose vartojamos šios sąvokos:

Apsauginis aklakelis – aklakelis, neleidžiantis siaurųjų geležinkelių riedmenims patekti į siaurųjų geležinkelių linijas.

Apsauginis iešmas – iešmas, neleidžiantis siaurųjų geležinkelių riedmenims patekti į siaurųjų geležinkelių linijas.

Atšakinis siaurųjų geležinkelių kelias – kelias, į kurį įvažiuojantys siaurųjų geležinkelių riedmenys per iešmą pasuka į šoną.

Darbų vadovas – darbdavio paskirtas atsakingas asmuo vadovauti eksploatuojamose siaurųjų geležinkelių linijose siaurųjų geležinkelių kelių, statinių ir įrenginių statybos, remonto, priežiūros, krovimo ir kitiems darbams.

Eismo pertrauka – siaurųjų geležinkelių kelio, statinių remonto ir statybos darbams atlikti skirtas laikas, kai nutraukiamas siaurųjų geležinkelių eismas visame tarpstotyje arba tam tikruose tarpstočio ar siaurųjų geležinkelių stoties keliuose.

Siaurųjų geležinkelių transporto eismas – traukinių eismas ir manevrai (siaurųjų geležinkelių riedmenų judėjimas siaurųjų geležinkelių keliais).

Siaurųjų geležinkelių infrastruktūra – siaurųjų geležinkelių keliai, statiniai, žemė, pastatai, pagrindinė įranga ir įrenginiai, būtini siaurųjų geležinkelių eismui organizuoti ir valdyti bei siaurųjų geležinkelių transporto eismui užtikrinti.

Siaurųjų geležinkelių kelias (toliau – kelias) – inžinerinis statinys, kurį sudaro žemės sankasa, viršutinė kelio konstrukcija (balasto sluoksnis, pabėgiai, bėgiai) ir kiti inžineriniai įrenginiai.

Siaurųjų geležinkelių stotis (toliau – stotis) – objektas, kurį sudaro siaurųjų geležinkelių kelių, pastatų, statinių ir įrenginių kompleksas, užimantis tam tikrą žemės sklypą ir skirtas traukiniams priimti, skirstyti, formuoti, praleisti ir išleisti, keleiviams, bagažo ar krovinių

siuntėjams (gavėjams) aptarnauti.

Siaurųjų geležinkelių stoties budėtojas (toliau – stoties budėtojas) – darbuotojas, vienvaldiškai tvarkantis siaurųjų geležinkelių traukinių eismą (traukinių priėmimą, išleidimą, praleidimą per stotį), manevrus stoties pagrindiniais, atvykimo ir išvykimo keliais, o kur nėra manevrų tvarkdario – ir visais kitais stoties keliais.

Siaurųjų geležinkelių riedmenys (toliau – riedmenys) – traukos priemonės (lokomotyvai), vagonai ir specialieji riedmenys.

Siaurųjų geležinkelių infrastruktūros valdytojas (toliau – valdytojas) – juridinis asmuo, teisėtu pagrindu valdantis siaurųjų geležinkelių infrastruktūrą.

Siaurųjų geležinkelių transporto eismo sauga – siaurųjų geležinkelių transporto eismo būklė, kai keleiviai, kiti siaurųjų geležinkelių eismo dalyviai ir kiti asmenys, taip pat siaurųjų geležinkelių infrastruktūra, riedmenys bei vežami kroviniai ir bagažas yra apsaugoti nuo eismo įvykių ir jų padarinių.

Siaurųjų geležinkelių linija – siaurųjų geležinkelių tinklo dalis su įrenginiais, statiniais bei eismo valdymo sistemomis.

Siaurųjų geležinkelių transportas – sudėtinė Lietuvos Respublikos ūkio ir socialinės infrastruktūros dalis, skirta visuomenės ir ūkio subjektų poreikiams tenkinti – keleiviams, bagažui ir (ar) kroviniams siauraisiais geležinkeliais vežti.

Siaurųjų geležinkelių traukinių eismas – stotyse suformuotų traukinių judėjimas siaurųjų geležinkelių linijomis pagal traukinių tvarkaraštį.

Iešmas – įrenginys, nukreipiantis važiuojančius riedmenis iš vieno kelio į kitą. Jį sudaro rėminiai bėgiai, smailės, iešmo perjungimo įtaisas, kryžmė (su slankiąja arba neslankiąja šerdimi), atlankos, gretbėgiai ir jungiamieji bėgiai.

Iešmų postas – vienas ar keli iešmai, kuriuos perjungia iešmininkas.

Ilgą nuokalnė – nuokalnė, kurios parametrai yra šie:

Nuolydis	Ilgis
0,008–0,010	8 km ar daugiau
0,010–0,014	6 km ar daugiau
0,014–0,017	5 km ar daugiau
0,017–0,020	4 km ar daugiau
0,020 ar statesnė	2 km ar daugiau

Keleiviniai vagonai – vagonai keleiviams vežti, restorano vagonai, tarnybiniai bei kiti specialūs keleiviniai vagonai.

Keleivinis traukinys – iš keleivinių vagonų suformuotas traukinys, vežantis keleivius.

Kelio ženklas – ženklas, žymintis nuotolį, kelio profilį, tam tikrų kelio statinių ir įrenginių vietas.

Kryžmėženklis – skaitmuo, rodantis kryžmės šerdies pločio ir ilgio santykį (pvz., 1/7, 1/8, 1/9, 1/11).

Lemiamasis nuolydis – stačiausias (įskaitant ir kreivių pasipriešinimą) nuolydis, kurio ilgis ne mažesnis už stabdymo kelią.

Lengvieji siaurųjų geležinkelių riedmenys – darbo metu ar praleidžiant traukinius nukeliamos nuo bėgių motodrezinos ir kiti lengvi bevarikliai stumiamieji riedmenys, kuriuos gali nukelti nuo bėgių jais besinaudojantys darbuotojai.

Lokomotyvas – bendrasis traukos riedmenų pavadinimas (šilumvežis, motorvežis ir kt.).

Lokomotyvo brigada – darbuotojai, paskirti valdyti ir prižiūrėti lokomotyvą.

Manevrinis sąstatas – vienas ar grupė vagonų, prie kurių manevruojant prikabinas lokomotyvas.

Manevrų vadovas – darbuotojas, tiesiogiai vadovaujantis visiems manevruose dalyvaujantiems asmenims. Be jo nurodymo manevruojančio lokomotyvo, specialiųjų savaeigių riedmenų ir kitų siaurųjų geležinkelių transporto priemonių mašinistas neturi teisės pradėti važiuoti.

Nuolydis – kelio išilginio profilio dalis, sudaranti kampą su horizonto linija. Nuolydis, kuriuo traukinys važiuoja į kalną, vadinamas įkalne, o nuolydis, kuriuo važiuoja į pakalnę, – nuokalnė.

Pagrindinė siaurųjų geležinkelių stotis – siaurųjų geležinkelių traukinių formavimo stotis, kurios budėtojas valdytojo nustatyta tvarka valdo visos siaurųjų geležinkelių linijos traukinių eismą.

Pagrindiniai siaurųjų geležinkelių keliai – tarpstočių ir stočių keliai – tiesioginė tarpstočių kelių, dažniausiai per iešmus einančių tiesiai, tąsa.

Pakopinis stabdymas – paprastas stabdymas mažinant slėgį stabdžių vamzdyne pakopomis. Jis naudojamas traukiniui sustabdyti arba greičiui reguliuoti.

Pakrovos gabaritas – skersinis kontūras (statmenas kelio ašiai), kuriame, neišeidamas už jo ribų, turi tilpti į atvirus riedmenis pakrautas kroviny (įskaitant pakuotę ir tvirtinimą), riedmenims stovint tiesiame horizontaliame kelyje.

Paprastasis stabdymas – stabdymas palengva mažinant greitį ar sustabdant traukinį iš anksto nustatytoje vietoje.

Pervaža – siaurųjų geležinkelių susikirtimo su automobilių keliu tame pačiame lygyje vieta.

Prekiniai vagonai – vagonai kroviniams vežti: dengtieji, pusvagoniai, platforminiai ir kt.

Prekinis keleivinis traukinys – prekių ir keleivinių vagonų traukinys, vežantis krovinius ir keleivius.

Siaurųjų geležinkelių privažiuojamieji keliai – krovinių siuntėjui (gavėjui), riedmenų remonto ir kitoms įmonėms aptarnauti skirti keliai, tiesiogiai ar per kitus privažiuojamuosius siaurųjų geležinkelių kelius sujungti su siaurųjų geležinkelių infrastruktūra.

Riedmenų gabaritas – skersinis kontūras (statmenas kelio ašiai), kuriame, neišeidami už jo ribų, turi tilpti pakrauti ir tušti riedmenys, esantys tiesiame horizontaliame kelyje.

Signalas – regimasis ženklas arba garsų derinys įsakymui perduoti, kuriuo siekiama užtikrinti siaurųjų geležinkelių eismo saugą, nustatytas Geležinkelių signalizacijos taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 1999 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 452 (Žin., 2000, Nr. 2-47).

Signalinė rodyklė – regimasis ženklas (reiškiantis įsakymą ar nurodymą), kurio padėtis, rodmuo arba forma keičiasi atsižvelgiant į tai, kokį signalą jie rodo (kelrodžiai, iešmų, kelio užtvaro ir kt.).

Signalinis ženklas – regimasis ženklas, reiškiantis įsakymą ar nurodymą: riboženklis, ženklas, žymintis stočių ribas, švilptelėjimo ir kiti ženklai, kurių forma, padėtis arba rodmuo nesikeičia.

Specialieji riedmenys – siaurųjų geležinkelių bėgiais riedantys nenukeliamieji riedmenys. Jie skirstomi į **savaeigius specialiuosius riedmenis**, kurie yra su autonominiais varikliais ir traukos pavarą (motorvežiai, autodrezinos, darbuotojus ar medžiagas skirtos vežti automotrisės, kelio statybos ir remonto mašinos), ir **nesavaeigius specialiuosius riedmenis**, prikabinamus prie ūkinių traukinių – kelio statybos ir remonto mašinos be traukos pavaros, priekabos bei kiti riedmenys, skirti keliui prižiūrėti ir remontuoti.

Stabdymo kelias – nuotolis, kurį traukinys nuvažiuoja nuo stabdymo pradžios iki sustojimo. Stabdymo kelio ilgį lemia stabdymo būdas (staigusis, paprastas ar pakopinis).

Staigusis stabdymas – traukinio stabdymas išimtiniais atvejais, kai panaudojama didžiausia stabdymo jėga, staiga išleidus orą iš stabdžių vamzdžio.

Statinių artumo gabaritas – skersinis kontūras (statmenas kelio ašiai), į kurio vidų neturi išsikišti nė viena statinių ir įrenginių dalis. Išimtis – su riedmenimis besiliečiantys įrenginiai.

Stotelė – siaurųjų geležinkelių tarpstotyje įrengta vieta keleiviams išlipti iš traukinio ir įlipti į jį.

Siaurųjų geležinkelių stoties keliai – visi stotyje esantys keliai: pagrindiniai, atvykimo, išvykimo, kaupiamieji, skirstymo, krovimo, depo (lokomotyvų ir vagonų), apsauginiai aklakeliai, jungiamieji ir kiti keliai, kurių paskirtis nustatoma pagal atliekamą darbą.

Stumtuvas – lokomotyvas traukiniui pastumti (padėti traukiančiam lokomotyvui) tam tikruose tarpstočiuose arba jų atkarpose.

Tarpstotis – siaurųjų geležinkelių linijos atkarpa, esanti tarp dviejų stočių, kelio postų arba kelio posto ir stoties.

Traukinio ženklas – signalinis ženklas traukiniams, lokomotyvams ir kitiems riedmenims

ženklinti.

Traukinys – suformuotas ir sukabintas vagonų sąstatas su vienu ar keliais veikiančiais lokomotyvais, taip pat važiuojantys lokomotyvai ar kiti specialieji savaeigiai riedmenys, turintys reikiamus signalus ir numerį.

Ūkinis traukinys – traukinys, skirtas stoties arba tarpstočio kelio, kelio statinių, ryšių, elektros tiekimo įrenginių priežiūrai ir remontui atlikti.

II SKIRSNIS. BENDRIEJI REIKALAVIMAI SIAURŪJŲ GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO DARBUOTOJAMS

6. Siaurųjų geležinkelių transporto darbuotojų privalomų žinių mastą ir žinių tikrinimo tvarką nustato Inspekcija.

7. Asmenys, priimami dirbti darbą, susijusį su siaurųjų geležinkelių transporto eismu, pagal veiklos sritį turi išmanyti:

7.1. šiuos reikalavimus;

7.2. Siaurųjų geležinkelių (750 mm pločio vėžė) eismo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2000 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 384 (Žin., 2001, Nr. [8-236](#));

7.3. Geležinkelių signalizacijos taisyklės;

7.4. kitus teisės aktus, reglamentuojančius darbuotojų, kurių darbas susijęs su geležinkelių transporto eismu, pareigas.

8. Siaurųjų geležinkelių transporto darbuotojų, kurių darbas susijęs su siaurųjų geležinkelių transporto eismu, sveikata tikrinama juos priimant į darbą ir periodiškai Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

9. Dirbti darbą, susijusį su siaurųjų geležinkelių transporto eismu, leidžiama ne jaunesniems kaip 18 metų asmenims. Darbuotojų, kurių darbas susijęs su siaurųjų geležinkelių transporto eismu, pareigybių ir profesijų sąrašą nustato valdytojas.

10. Tik darbdavio paskirti siaurųjų geležinkelių transporto darbuotojai, atlikdami savo tarnybines pareigas, arba asmenys, atliekantys stažuotę ar gamybinę praktiką (tik prižiūrint atsakingiems siaurųjų geležinkelių darbuotojams), turi teisę valdyti lokomotyvus, specialiuosius savaeigius riedmenis ir kitas siaurųjų geležinkelių transporto priemones, perjungti signalus, iešmus, naudotis aparatais, mechanizmais ir kitais su eismo sauga susijusiais įrenginiais.

Asmenims, kurių darbas nesusijęs su lokomotyvų, specialiųjų savaeigių riedmenų, kitų siaurųjų geležinkelių transporto priemonių valdymu, signalų ir iešmų perjungimu, kitų su eismo sauga susijusių įrenginių valdymu, draudžiama įeiti į lokomotyvų, specialiųjų savaeigių riedmenų, kitų siaurųjų geležinkelių transporto priemonių valdymo kabinas, taip pat į patalpas, kuriose perjungiami signalai, valdomi kiti įrenginiai, susiję su eismo sauga.

11. Priekinėje lokomotyvo valdymo kabinoje vienu metu gali važiuoti ne daugiau kaip vienas nepriklausantis lokomotyvo brigadai asmuo, galinėje kabinoje – ne daugiau kaip du asmenys.

II SKYRIUS. SIAURŪJŲ GELEŽINKELIŲ STATINIAI IR ĮRENGINIAI

III SKIRSNIS. BENDROSIOS NUOSTATOS IR GABARITAI

12. Siaurųjų geležinkelių statiniai, įrenginiai, mechanizmai ir įrengimai turi atitikti patvirtintus projektus ir technines sąlygas bei turi turėti techninius pasus, kuriuose pateikiami svarbiausi jų techniniai ir eksploataciniai duomenys.

Pagrindinių siaurųjų geležinkelių statinių ir įrenginių klasifikavimą, periodinių remontų terminus ir priežiūros normas nustato valdytojas.

13. Nauji ir rekonstruoti siaurųjų geležinkelių statiniai, įrenginiai, įrengimai ir siaurųjų geležinkelių linijos priimami naudoti vadovaujantis Lietuvos Respublikos statybos techniniu reglamentu STR 1.11.01:2002 „Statinių pripažinimo tinkamais naudoti tvarka“, patvirtintu Lietuvos

Respublikos aplinkos ministro 2002 m. gegužės 14 d. įsakymu Nr. 242 (Žin., 2002, Nr. [60-2475](#)).

Naujus bei rekonstruotus siaurųjų geležinkelių statinius, įrenginius leidžiama naudoti tik patvirtintus techninius dokumentus (stoties knygas, darbų saugos instrukcijas ir kt.), kuriuose nustatyta jų naudojimo tvarka turi užtikrinti saugias darbo sąlygas ir siaurųjų geležinkelių eismo saugą, bei patikrinus jais besinaudojančių darbuotojų žinias.

14. Siaurųjų geležinkelių infrastruktūros ir privažiuojamųjų siaurųjų geležinkelių kelių statiniai ir įrenginiai (taip pat ir nauji) turi atitikti Siaurųjų geležinkelių (750 mm pločio vėžė) eismo taisyklėse nustatytus siaurųjų geležinkelių statinių artumo ir riedmenų gabarito reikalavimus.

Siaurųjų geležinkelių statinių artumo gabarito reikalavimų būtina laikytis projektuojant, tiesiant ir rekonstruojant siauruosius geležinkelius, privažiuojamuosius siaurųjų geležinkelių kelius, jų statinius ir įrenginius, taip pat naudojant visus statinius ir įrenginius, kuriems anksčiau buvo taikytas šis gabaritas.

15. Atstumas tarp gretimų stoties kelių ašių tiesiose kelio atkarpose turi būti ne mažesnis kaip nurodyta 1 lentelėje.

1 lentelė. Atstumas tarp gretimų stoties kelių ašių tiesiose kelio atkarpose

Eil. Nr.	Gretimų stoties kelių pavadinimas	Atstumas ne mažesnis kaip, mm	
		siaurosios vėžės	siaurosios ir 1520 mm vėžės
1.	Pagrindiniai ir su jais gretimi keliai	4000	4700
2.	Kaupiamieji ir traukinių atvykimo bei išvykimo kelynų keliai	3800	4300
3.	Stočių atsarginiai ir postovio keliai	3600	4100
4.	Viename lygyje esantys perkrovimo iš vieno vagono į kitą keliai:		
	a) rankomis perkraunant smulkius krovinius	2800	3200
	b) perkraunant stambius krovinius	2800	3600
5.	Skirtinguose lygiuose esantys perkrovimo iš vieno vagono į kitą keliai:		
	a) rankomis perkraunant smulkius krovinius	–	3200
	b) perkraunant stambius krovinius	4000	–
	(vagonų grindys viename lygyje)	5200	–
6.	Pagrindiniai ir skirstymo keliai		
7.	Remonto keliai		

16. Prie kelio kroviniai turi būti sukrauti ir sutvirtinti nepažeidžiant statinių artumo gabarito.

Kroviniai (išskyrus iš dozuojamųjų biralinių vagonų iškrautą balastą kelio darbams), kurių aukštis nuo bėgio galvutės viršaus ne didesnis kaip 760 mm, turi būti ne arčiau kaip 1,5 m nuo kraštinio bėgio galvutės išorinės briaunos, o kai krovinyje aukštesnis kaip 760 mm – ne arčiau kaip 2,0 m.

IV SKIRSNIS. SIAURŪJŲ GELEŽINKELIŲ KELIO STATINIAI IR ĮRENGINIAI

17. Kelių konstrukcija ir būklė turi atitikti siaurųjų geležinkelių transporto eismo saugos reikalavimus bei užtikrinti siaurųjų geležinkelių transporto eismą didžiausiais greičiais, nustatytais valdytojo tam tikroje siaurųjų geležinkelių linijoje.

18. Šiuose reikalavimuose neišvardytus reikalavimus, kuriuos turi atitikti siaurųjų geležinkelių statinių ir įrenginių konstrukcija, nustato valdytojas.

19. Siaurųjų geležinkelių kreivių spinduliai, tiesių atkarpų ir kreivių sujungimas, nuolydžių dydis ir profilio dalių sujungimas vertikalioje plokštumoje turi atitikti valdytojo patvirtintą siaurųjų geležinkelių linijos planą ir profilį.

20. Stotys paprastai turi būti statomos horizontaliose aikštelėse; tam tikrais atvejais leidžiama jas statyti nuolaidžiose aikštelėse, ne didesnio kaip 0,004 nuolydžio; esant sudėtingoms topografinėms sąlygoms, galima ir didesnio nuolydžio.

21. Naujų ir rekonstruotų stoties atvykimo ir išvykimo kelių, kuriuose numatoma manevruoti ir atkabinti lokomotyvus nuo vagonų, išilginiai kelių profiliai į iešmynų pusę turi būti su įkalnėmis. Nuolydžiai turi atitikti projektavimo normas, kad nebūtų galima vagonams ir sąstatams

(be lokomotyvų) savaime pajudėti iš vietos.

Visais atvejais, kai yra tikimybė, kad geležinkelių riedmenys patys savaime gali išriedėti (kelio nuokalnė didesnė kaip 0,004 nuolydžio), turi būti įrengti apsauginiai aklakeliai, apsauginiai iešmai, verstukai arba aklasmilės.

22. Stotys, atskiri jų kelynai, skirstymo keliai turi būti tiesūs. Topografiniu požiūriu nepalankioje vietovėje (trukdo vandens telkiniai, kalvos, miesto statiniai) jie gali būti tiesiami ne mažesnio kaip 300 m spindulio kreivėse.

23. Valdytojas privalo turėti:

23.1. visų kelių statinių ir įrenginių brėžinius ir aprašymus, reikiamus dokumentus, stočių schemas ir planus;

23.2. visų pagrindinių ir stoties kelių bei privažiuojamųjų siaurųjų geležinkelių kelių išilginius profilius.

24. Kelių išilginiai profiliai tikrinami ne rečiau kaip kartą per 10 metų. Atsižvelgiant į patikrinimo rezultatus, numatomi konkretūs profilio taisymo darbai ir jų atlikimo terminai. Keliuose, kuriuose atliekama kelio rekonstrukcija arba kiti planą ir profilį keičiantys darbai, planas ir išilginis profilis tikrinami tuoj pat užbaigus darbus. Parengti dokumentai perduodami valdytojui.

25. Stotyse ir siaurųjų geležinkelių tarpstočiuose pradėti statyti naujus objektus, plėsti, perkelti ar nugriauti esamus statinius ir įrenginius galima tik pagal projektą, suderintą su Inspekcija ir valdytoju. Organizacija, užbaigusi darbą, parengia ir pateikia valdytojui atliktų darbų dokumentus. Be jų draudžiama priimti naudoti naujus ir rekonstruotus objektus.

26. Tiesiose siaurųjų geležinkelių linijose sankasos viršaus plotis turi būti ne mažesnis kaip 3,2 m, drenuojančių gruntų linijose – ne mažesnis kaip 2,8 m. Minimalus sankasos kelkraščio plotis iš abiejų kelio pusių turi būti ne mažesnis kaip 0,4 metro.

Kreivėse, kurių spindulys mažesnis kaip 300 m (750 mm vėžės pločio geležinkeliuose), ar 150 m (600 mm vėžės pločio geležinkeliuose), sankasa platinama pagal valdytojo nustatytas normas.

Tiesiant naujus kelius, sankasos viršaus plotis turi atitikti statybos normų ir taisyklių reikalavimus. Vandens išsiliejimo vietose sankasos briauna turi būti aukščiau už maksimalią bangą ne mažiau kaip 0,5 m.

27. Tiesiose linijose ir kreivėse, kurių spindulys 301 m ir daugiau, geležinkelio vėžės plotis tarp vidinių (darbo) bėgių galvučių briaunų turi būti 750 mm.

28. Staigesnėse kreivėse geležinkelio vėžės plotis turi būti:

750 mm vėžės pločio geležinkeliai	600 mm vėžės pločio geležinkeliai
755 mm, kai kreivės spindulys nuo 300 m iki 201 m;	605 mm, kai kreivės spindulys nuo 200 m iki 180 m;
760 mm, kai kreivės spindulys nuo 200 m iki 101 m;	610 mm, kai kreivės spindulys nuo 180 m iki 100 m;
764 mm, kai kreivės spindulys 100 m ir mažesnis	615 mm, kai kreivės spindulys mažesnis kaip 100 m

29. Valdytojas, atsižvelgdamas į naudojamus riedmenis ir viršutinės kelio konstrukcijos tipą, gali leisti vėžės pločio nuokrypius nuo šių reikalavimų 28 punkte nustatytų normų, tačiau geležinkelio vėžė neturi būti platesnė kaip 764 mm (750 mm vėžės pločio geležinkeliuose) ir 615 mm (600 mm vėžės pločio geležinkeliuose).

Geležinkelio vėžės pločio nuokrypiai tiesiose kelio atkarpose ir kreivėse turi būti ne didesni kaip 4 mm didėjimo linkme ir 2 mm mažėjimo linkme.

Visais atvejais neleistas didesnis kaip 768 mm ir mažesnis kaip 748 mm vėžės plotis 750 mm vėžės pločio geležinkeliuose bei didesnis kaip 620 mm ir mažesnis kaip 595 mm vėžės plotis 600 mm vėžės pločio geležinkeliuose.

30. Abiejų bėgių galvučių viršus tiesiame kelyje turi būti tame pačiame lygyje. Leidžiama, kad visoje tiesaus kelio atkarpoje vienas bėgis būtų aukščiau už kitą ne daugiau kaip 3 mm.

Išorinio bėgio pakylą kreivėse nustato valdytojas, atsižvelgdamas į kreivės spindulį ir traukinių važiavimo greitį bei vadovaudamasis atliktais skaičiavimais ir siūlymais. Pakyla negali būti didesnė kaip 60 mm. Jeigu apskaičiuotoji pakyla yra didesnė už leidžiamąją, jos aukštį nustato valdytojas, suderinęs su Inspekcija.

31. Ypač didelių ir svarbių kelio statinių sąrašą tvirtina bei besideformuojančios ir nuo

sudėtingų inžinerinių ir geologinių sąlygų priklausančios sankasos priežiūros tvarką nustato valdytojas.

32. Kelių ir statinių būklė turi būti periodiškai tikrinama. Tikrinimo tvarką ir periodiškumą nustato valdytojas.

33. Pagrindinių ir stočių kelių bėgiai ir iešmai pagal tipą ir būklę turi atitikti naudojimo sąlygas (eismo intensyvumą, riedmenų ašių apkrovas, traukinių greitį). Bėgių ir iešmų nuodylos normos nustato valdytojas. R 24 bėgių tipo maksimali leidžiama nuodyla iki 8 mm, minimalus bėgio aukštis – 89 mm, maksimalus bėgio aukštis – 107 mm.

34. Iešmų kryžmėženkliai turi būti tokie:

34.1. pagrindiniuose ir keleivinių traukinių atvykimo ir išvykimo keliuose – ne didesni kaip 1/11. Iešmai, per kuriuos keleiviniai traukiniai važiuoja tik tiesiuoju keliu, gali būti 1/9 (leidžiamas keleivinių traukinių eismas, nukreiptas į atšakinį kelią per iešmus su 1/9 kryžmėženkliais, jei jiems pakeisti į iešmus su 1/11 kryžmėženkliais būtina rekonstruoti stoties iešmyną, bet šiuo metu to padaryti negalima);

34.2. prekinį traukinių atvykimo ir išvykimo keliuose – ne didesni kaip 1/9. Stojų pagrindiniuose, atvykimo ir išvykimo keliuose, kuriuose šiuo metu yra iešmai su 1/7 ir 1/8 kryžmėženkliais, jie, kaip išimtis, gali būti palikti, kol bus įtaisyti kiti arba kol bus pertvarkoma stotis;

34.3. kituose keliuose – ne didesni kaip 1/7.

Pagrindiniuose keliuose prieš visų iešmų smailes turi būti apsauginiai tašai.

35. Iešmai pagrindiniuose ir atvykimo bei išvykimo keliuose įrengiami tiesiose kelio atkarpose. Kreivėse jie gali būti įrengiami tik tuo atveju, jeigu dėl to neapribojamas traukinių greitis.

36. Draudžiama leisti riedmenims važiuoti per iešmus ir bėgių sankryžas, kai:

36.1. iešmų smailės atsiskyrusios nuo trauklių;

36.2. smailė atsitraukusi nuo rėminio bėgio 3 mm ar daugiau, matuojant ties smailių pirmąją traukle;

36.3. smailė ištrupėjusi tiek, kad ant jos gali užvažiuoti rato antbriaunis, ir visais atvejais, kai ištrupos yra:

36.3.1. 125 mm ar didesnės – pagrindiniuose keliuose;

36.3.2. 150 mm ar didesnės – atvykimo ir išvykimo keliuose;

36.3.3. 175 mm ar didesnės – kituose stoties keliuose;

36.4. smailė nusėdusi žemiau rėminio bėgio 2 mm ar daugiau, matuojant toje vietoje, kur prasideda vertikalus smailės siaurėjimas;

36.5. 19 kg/m tipo ir lengvesnių rėminių bėgių vertikalioji nuodyla didesnė kaip 4 mm pagrindiniuose, 5 mm – atvykimo bei išvykimo ir 6 mm kituose stočių keliuose; 24 kg/m tipo – 6 mm pagrindiniuose, 7 mm – atvykimo bei išvykimo keliuose ir 8 mm – kituose stočių keliuose;

36.6. 19 kg/m tipo ir lengvesnių bėgių kryžmės šerdies, kur jos skerspjūvio plotis 30–40 mm, vertikalioji nuodyla didesnė kaip 4 mm pagrindiniuose, atvykimo ir išvykimo keliuose, didesnė kaip 5 mm – kituose stočių keliuose; 24 kg/m tipo ir sunkesnių – didesnė kaip 5 mm pagrindiniuose, atvykimo ir išvykimo keliuose ir didesnė kaip 8 mm – kituose stočių keliuose.

Jeigu iešmams įtaisyti naudojami 1435 mm arba 1520 mm pločio vėžės bėgiai, tokių iešmų rėminių bėgių ir kryžmių šerdžių vertikaliosios nuodylos normos nustatomos tokios pat kaip ir analogiškiems plačių geležinkelių iešmams;

36.7. atstumas tarp kryžmės šerdies ir gretbėgio galvutės darbinių briaunų mažesnis kaip 716 mm;

36.8. atstumas tarp gretbėgio ir atlankos galvučių darbinių briaunų didesnis kaip 680 mm;

36.9. lūžusi smailė arba rėminis bėgis;

36.10. lūžusi kryžmė (šerdis, atlanka arba gretbėgis);

36.11. nutrūkęs gretbėgių varžtas vieno varžto įdėkle arba abu varžtai dviejų varžtų įdėkle.

37. Jei rėminių bėgių, smailių, atlankų ir kryžmių šerdžių vertikalioji nuodyla didesnė už leistiną normą, jų naudojimo tvarką nustato valdytojas.

38. Pagrindinių, atvykimo bei išvykimo kelių bėgiai ir iešmai valdytojo nustatytais priemonėmis tikrinami pagal valdytojo patvirtintą grafiką:

38.1. pagrindinių kelių – ne rečiau kaip kartą per mėnesį;

38.2. atvykimo bei išvykimo kelių – ne rečiau kaip kartą per tris mėnesius.

Kitų kelių bėgių tikrinimo periodiškumą ir priemones nustato valdytojas, atsižvelgdamas į siaurųjų geležinkelių transporto eismo intensyvumą, bėgių ir kelių būklę. Siaurųjų geležinkelių transporto eismo tvarką, nustatius pavojingus bėgių ir iešmų defektus, kol jie bus pašalinti, nustato valdytojas.

39. Iešmai ir bėgių sankryžos stotyse įtaisomos ir išimamos valdytojo leidimu. Jeigu stotyje yra atitinkama iešmų ir signalų sąryšio įranga, iešmai turi būti prijungti prie jos. Naujus ar rekonstrukcijos metu pakeistus iešmus bei bėgių sankryžas priima naudoti valdytojo paskirta komisija.

40. Valdytojo sprendimu kontroliniai užraktai įtaisomi į šiuos iešmus:

40.1. traukinių atvykimo ir išvykimo kelių;

40.2. apsauginius;

40.3. apsauginių aklakelių.

Iešmuose turi būti įtaisytos kengės smailėms užrakinti kabinamosiomis spynomis. Šios kengės turi užtikrinti smailių prigludimą prie rėminio bėgio. Didesnis kaip 2 mm tarpelis neleistinas.

Atsižvelgiant į siaurųjų geležinkelių transporto eismo intensyvumą ir nustatytą tvarką, šių reikalavimų 48 punkte nurodytais atvejais valdytojo leidimu tam tikri iešmai gali būti neprijungiami prie atitinkamos iešmų ir signalų sąryšio įrangos, o šių Reikalavimų 49 punkte išvardytieji iešmai gali būti ir be kontrolinių užraktų. Leisdamas naudoti tokius iešmus, valdytojas nurodo važiavimo per juos tvarką ir priemones eismo saugai užtikrinti.

41. Iešmai turi būti su iešmų rodyklėmis.

42. Siaurųjų geležinkelių infrastruktūros objektus prižiūri ir remontuoja valdytojas.

43. Geležinkelio kelių sankirtos, geležinkelio kelio sankirtos su automobilių keliais ir gatvėmis įrengiamos vadovaujantis statybos normomis, Pervažų įrengimo ir naudojimo taisyklėmis, patvirtintomis susisiekimo ministro 2005 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. 3-36 (Žin., 2005, Nr. [22-686](#)), bei kitais teisės aktais. Geležinkelio kelio sankirtų su automobilių keliais tame pačiame lygyje ir važiavimo po kelio statiniais vietas nustato valdytojas.

Organizuoti maršrutinių autobusų eismą veikiančiose pervažose galima tik valdytojo leidimu.

44. Draudžiama nenustatytose vietose kirsti geležinkelį pėstiesiems, kelių transporto priemonėms ir savaeigėms mašinoms bei ginti gyvulius. Ar laikomasi šių reikalavimų, kontroliuoja valdytojas.

45. Naujas pervažas be signalizacijos įrenginių leidžiama įrengti tik valdytojo nustatytuose pagrindiniuose siaurųjų geležinkelių keliuose.

46. Siaurųjų geležinkelių privažiuojamųjų kelių pervažos turi būti techniškai tvarkingos. Jas savo lėšomis prižiūri siaurųjų geležinkelių privažiuojamųjų kelių pervažos savininkas. Už siaurųjų geležinkelių eismo saugą minėtose pervažose atsako siaurųjų geležinkelių privažiuojamųjų kelių savininkas.

47. Pervažos važiuojamoji dalis, susidedanti iš klojinio, pervažų ir signalinių stulpelių, turėklų ir aptvarų, turi atitikti valdytojo patvirtintą projektą. Pervažų prieigose turi būti statomi ženklai:

47.1. iš siaurųjų geležinkelių pusės – vadovaujantis Geležinkelių signalizacijos taisyklėmis;

47.2. iš automobilių kelio pusės – vadovaujantis Kelių eismo taisyklėmis (Žin., 2003, Nr. [7-263](#)).

48. Prieš nereguliuojamąsias pervažas, kai jose matomumo sąlygos nepatenkinamos, turi būti statomi papildomi garso signalo ženklai, kurių statymo vietą nustato valdytojas.

49. Per pervažą važiuoti transporto priemonėms, kurių plotis su krovinium ar be jo didesnis kaip 5 m, lėtaeigėms mašinoms bei su mechanizmais galima tik gavus valdytojo leidimą ir stebint

kelio meistriui arba brigadininkui.

50. Elektros tiekimo, vandentiekio ir ryšių linijų, naftotiekių ir dujotiekių bei kitokių antžeminių ir požeminių įrenginių sankirtos su keliais gali būti įrengiamos tik valdytojui leidus. Tokių sankirtų vietose turi būti pastatyti specialūs signaliniai ženklai.

51. Privažiuojamųjų siaurųjų geležinkelių kelių tiesimo, rekonstravimo, jų jungimo prie siaurųjų geležinkelių infrastruktūros ir jų priėmimo naudoti tvarka nustatyta Privažiuojamųjų geležinkelio kelių tiesimo, rekonstravimo, prijungimo ir priėmimo naudoti taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 1998 m. vasario 23 d. įsakymu Nr. 66 (Žin., 1998, Nr. [21-543](#)).

52. Kai tiesiami antrieji keliai, kapitališkai remontuojami siaurųjų geležinkelių statiniai ir įrenginiai, statomos naujos kelskyros ir pan., laikinai išimti ir įtaisyti iešmus tarpstočiuose galima tik valdytojo leidimu.

53. Įrengiant geležinkelių sankirtas tame pačiame lygyje, prijungiant siaurųjų geležinkelių privažiuojamuosius ir jungiamuosius kelius prie stočių pagrindinių kelių, turi būti įrengti apsauginiai aklakeliai arba iešmai. Draudžiama privažiuojamuosius siaurųjų geležinkelių kelius prijungti tarpstočiuose.

54. Tose vietose, kur siaurųjų geležinkelių privažiuojamieji ir jungiamieji keliai prijungiami prie atvykimo bei išvykimo ir kitų stoties kelių, turi būti įrengti kelio užtvartai, o kai nuokalnė į stoties pusę didesnė kaip 4‰ – apsauginiai aklakeliai ar iešmai, verstukai arba aklasmailės, neleidžiančios riedmenims savaime išriedėti į stoties kelius ir tarpstočius.

Apsauginių aklakelių naudingasis ilgis turi būti ne mažesnis kaip 25 m.

Siaurųjų geležinkelių tarpstočiuose, kuriuose yra ilgų nuokalnių, taip pat tokius tarpstočius ribojančiose stotyse turi būti įrengiami apsauginiai aklakeliai.

55. Pagrindinių ar atvykimo bei išvykimo kelių sąrašą leidžia tik valdytojas.

56. Prie kelių statomi signaliniai ir kelio ženklai bei signalinės rodyklės. Prie iešmų ir kitose kelių sujungimo vietose statomi riboženkliai. Pagežinkelės juostoje ir sankasoje esantiems įrenginiams paženklinėti statomi specialieji kelio ženklai.

Signaliniai ženklai ir signalinės rodyklės statomi dešinėje kelio pusėje eismo kryptimi, o kelio ženklai – dešinėje kelio pusėje kilometrų didėjimo kryptimi ne arčiau kaip per 2 m nuo kraštinio bėgio galvutės išorinės briaunos. Iškasose kelio ženklai statomi toliau, kad netrukdytų dirbti vandens nuleidimo įrenginių remonto ir sniego valymo technikai.

57. Riboženkliai statomi tarpukelės viduryje, kur atstumas tarp jungiamųjų kelių ašių yra 3000 mm. Kai riboženkliai pastatyti ten, kur atstumas tarp susieinančių kelių ašių yra 2880 mm, šį atstumą galima palikti ir riboženklių neperstatyti. Perkrovimo keliuose su pasiaurinta tarpukele krovimo riboženkliai statomi ten, kur tarpukelės plotis yra 2800 mm. 750 mm ir 1520 mm vėžės pločio kelių sąrašgose riboženkliai statomi ten, kur atstumas tarp kelių ašių yra 3550 mm.

Stoties keliuose, kuriais nevažinėja T_s gabarito riedmenys ir statiniai pastatyti ne pagal statinių artumo gabaritą S_s , riboženklus galima palikti toje vietoje, kur atstumas tarp kelių ašių yra 3490 mm. Krovinių perkrovimo iš 1520 mm vėžės vagonų į 750 mm vėžės vagonus ir atvirkščiai keliuose riboženkliai statomi toje vietoje, kur atstumas tarp kelių ašių yra 3200 mm.

Kreivėse šie atstumai nustatomi pagal Statinių artumo gabaritų taikymo instrukciją kurią tvirtina valdytojas, suderinęs su Inspekcija.

V SKIRSNIS. STOČIŲ STATINIAI IR ĮRENGINIAI

58. Stočių kelių tinklas ir techninė įranga turi užtikrinti siaurųjų geležinkelių transporto eismo saugą, traukinių atvykimo ir išvykimo, krovinių krovimo, sąstatų ir vagonų parangos laiko normas ir saugias darbo sąlygas.

Keleiviams išeiti į peronus įrengiamos pėsčiųjų perėjos, požeminės perėjos arba tiltai.

Stotyse, kur pėsčiųjų perėjos ir siaurieji geležinkeliai yra tame pačiame lygyje, turi būti pastatytos rodyklės ir perspėjamieji ženklai, prireikus įrengta automatinė signalizacija.

Siaurųjų geležinkelių tarpstočiuose esančiose stotelėse turi būti peronai.

59. 750 mm vėžės pločio geležinkeliuose keleivinių peronų aukštis nuo bėgio galvutės viršaus turi būti 200 mm, atstumas nuo kelio ašies iki perono – 1300 mm, atstumas tarp peronų ir riedmenų turi būti ne mažesnis kaip 80 mm.

600 mm vėžės pločio geležinkeliuose atstumas nuo kelio ašies iki perono turi būti 360 mm, atstumas nuo kelio ašies iki perono – 670 mm, atstumas tarp peronų ir riedmenų turi būti ne mažesnis kaip 60 mm.

60. Prekių platformų aukštis nuo bėgio galvutės viršaus turi būti 660 mm. Ten, kur nenumatoma pakrauti arba iškrauti negabaritinių krovinių arba praleisti traukinius su negabaritiniais kroviniais, statomos 760 mm aukščio nuo bėgio galvutės viršaus prekių platformos.

61. Remontuojant kelius, peronus ar platformas draudžiama keisti jų matmenis.

62. Valdytojo nurodytose stotyse turi būti telefono, radijo ir (ar) garsinis stoties ryšys, skirtas stoties budėtojo, lokomotyvo mašinisto, traukinių derintojo techninės priežiūros punktų ir kitų darbuotojų pokalbiams, nurodymams bei informacijai perduoti siaurųjų geležinkelių transporto eismo organizavimo, siaurųjų geležinkelių transporto eismo saugos ir kitais klausimais. Taip pat gali būti ryšio priemonės keleiviams informuoti.

63. Įrenginiai keleiviams aptarnauti, stočių atvykimo ir išvykimo keliai ir iešmynai, manevrų rajonai, keliai, kuriuose atliekama techninė riedmenų priežiūra bei remontas, komercinė riedmenų apžiūra, krovimo barai, vietos, kuriose stočių budėtojai ir iešmininkai sutinka traukinius, pervažos, įvairios paskirties objektai, taip pat kiti keliai turi būti apšviesti.

VI SKIRSNIS. SIGNALIZACIJOS BEI RYŠIŲ STATINIAI IR ĮRENGINIAI

64. Siauruosiuose geležinkeliuose naudojami signalai nurodyti Geležinkelių signalizacijos taisyklėse. Signalinių įrenginių formą, konstrukciją ir matmenis tvirtina valdytojas.

65. Stabdomieji signalai turi būti aiškiai matomi iš besiartinančio traukinio lokomotyvo kabinos bet kuriuo paros metu tiesiose siaurųjų geležinkelių linijose ne mažesniu kaip 800 m atstumu.

Šie signalai kreivėse, taip pat greičio mažinimo signalai turi būti aiškiai matomi ne mažesniu kaip 400 m atstumu. Labai raižytoje vietovėje (kalvos, gilios iškasos) šie signalai turi būti aiškiai matomi ir mažesniu kaip 400 m, bet ne mažesniu kaip 200 m atstumu. Manevavimo signalai turi būti aiškiai matomi ne mažesniu kaip 200 m atstumu.

66. Kelių sankirtos tame pačiame lygyje ir jų sąraizgos turi būti atitvertos saugos šviesoforais, kurie įrengiami ne arčiau kaip per 50 m nuo atitinkamo riboženklio.

Kelių sankirtų tame pačiame lygyje ir sąraizgų saugos šviesoforų tarpusavio sąryšio įranga turi būti tokia, kad leistų įjungti vieno iš jų leidžiamąjį signalą tik esant draudžiamiesiems pavojų maršrutų šviesoforų signalams.

Kol nėra įrengtų sankirtų atitvėrimo saugos šviesoforų, traukinių važiavimo tvarką tokiomis sankirtomis nustato valdytojas.

67. Kontroliniai iešmų užraktai turi:

67.1. leisti ištraukti raktą tik tada, kai iešmas užrakintas;

67.2. leisti užrakinti iešmą (smailei gerai prigludus prie rėminio bėgio) tik esant tokiai padėčiai, kuri nurodyta ant ištraukto iš užrakto rakto;

67.3. neleisti užrakinti iešmo, kai tarp prispaustos smailės ir rėminio bėgio yra 3 mm ar didesnis tarpas.

68. Draudžiama vienoje stotyje naudoti tos pačios serijos kontrolinius užraktus, o didelėse stotyse – iešmyne ir gretimų rajonų iešmų postuose.

69. Kelio užtvagai (verstukai arba aklasmilės) turi būti tokie, kad traukiniai ir riedmenys neišriedėtų iš kelių, kuriuose jie įrengti.

70. Siaurųjų geležinkelių transporto eismui organizuoti naudojamas ryšių priemonės nustato valdytojas. Ryšių priemonės turi užtikrinti nenutrūkstamą ir patikimą abipusį traukinių lokomotyvų ir specialiųjų savaeigių riedmenų mašinistų ryšį su:

70.1. pagrindinės stoties budėtoju visoje siaurųjų geležinkelių linijoje;

70.2. siaurųjų geležinkelių tarpstotį ribojančių stočių budėtojais;

70.3. kitų lokomotyvų, specialiųjų savaeigių riedmenų, esančių tame pačiame siaurųjų geležinkelių tarpstotyje, mašinistais.

71. Atstumas nuo signalizacijos ir ryšių oro linijos laidų žemiausio nusvirimo taško iki žemės, kai nusvirimas maksimalus, turi būti ne mažesnis kaip 2,5 m tarpstočiuose, 3,0 m – stotyse, 5,5 m – sankirtose su automobilių keliais (esančiose linijose, kol jos bus pertvarkytos, leistinas 4,5 m atstumas).

Atstumas nuo linijų laidų žemiausio nusvirimo taško iki bėgio galvutės, kai kertami keliai, turi būti ne mažesnis kaip 6 m.

VII SKIRSNIS. ELEKTROS TIEKIMO ĮRENGIMAI IR ĮRENGINIAI

72. Atstumas tarp žemiausio laido nusvirimo taško ir žemės paviršiaus turi būti ne mažesnis kaip:

72.1. 6 m – siaurųjų geležinkelių tarpstočiuose;

72.2. 5 m – sunkiai prieinamose vietose;

72.3. 7 m – siaurųjų geležinkelių ir automobilių kelių sankirtose, stotyse ir gyvenvietėse.

Rekonstruojant aukštos įtampos elektros tiekimo linijas laidų pakabinimo gabaritas turi būti pertvarkytas pagal šiame punkte nurodytus matmenis.

Oro elektros tiekimo linijoms kertant siauruosius geležinkelius, atstumas tarp laidų žemiausio nusvirimo taško ir bėgio galvutės viršaus turi būti ne mažesnis kaip 6 m.

VIII SKIRSNIS. SIAURŪJŲ GELEŽINKELIŲ STATINIŲ IR ĮRENGINIŲ APŽIŪRA IR REMONTAS

73. Siaurųjų geležinkelių statinių ir įrenginių apžiūra ir remontas atliekami valdytojo nustatyta tvarka ir terminais. Atliekant kelio, signalizacijos ir ryšių įrenginių bei kitų statinių ir įrenginių remonto darbus, tarpstočiuose neturi būti nutraukiamas

eismas. Jei šiems darbams atlikti būtina traukinių eismo pertrauka, jos suteikimo tvarką, pradžios ir pabaigos tikslų laiką nustato valdytojas kartu su darbų vadovu bei darbus atliekančiomis organizacijomis. Leidimą darbams atlikti duoda valdytojas.

74. Bet kokia kliūtis traukinių eismui siaurųjų geležinkelių tarpstotyje ar stotyje, taip pat pavojinga siaurųjų geležinkelių transporto eismui darbų vieta, prieš kurią reikia sustoti arba sumažinti greitį, turi būti iš abiejų pusių paženklinta signaliniais ženklais, nesvarbu, laukiama traukinio (manevruojančio sąstato) ar ne.

75. Draudžiama:

75.1. pradėti darbus nepaženklus signaliniais ženklais kliūtis arba eismui pavojingos darbų vietos;

75.2. nuimti signalinius ženklus, ženklinančius kliūtį arba darbų vietą, kol nepašalinta kliūtis, galutinai neužbaigti darbai, nepatikrintas kelias ir gabaritas.

76. Draudžiama be stoties budėtojo sutikimo ir išankstinio įrašo apžiūros žurnale atlikti darbus stoties keliuose, kurių vietos turi būti paženklintos signaliniais ženklais, reikalaujančiais sustoti arba sumažinti greitį.

Darbų vieta stotyse žymima vadovaujantis Geležinkelių signalizacijos taisyklėmis.

77. Vadovaudamasis darbų vadovo įrašu apžiūros žurnale, stoties budėtojas vėl leidžia naudoti įrenginius.

78. Dėl darbų nutraukti siaurųjų geležinkelių transporto eismą leidžia valdytojas. Apie numatomą siaurųjų geležinkelių transporto eismo nutraukimą valdytojas praneša atitinkamiems darbų vadovams.

Siaurųjų geležinkelių transporto eismas siaurųjų geležinkelių tarpstotyje arba tam tikru siaurųjų geležinkelių tarpstočio keliu nutraukiamas pagrindinės stoties budėtojo įsakymu prieš darbų pradžią ir vėl leidžiamas jiems pasibaigus.

79. Draudžiama pradėti darbus tol, kol darbų vadovas negavo pagrindinės stoties budėtojo įsakymo (raštu, telefonograma) dėl transporto eismo nutraukimo tarpstotyje arba tam tikrais keliais ir kol darbų vieta nebus pažymėta atitinkamais signaliniais ženklais.

80. Eismas tarpstotyje leidžiamas tik po to, kai gautas kelio meistro pranešimas (raštu, telefonograma), kad kelio ar kelio statinių darbai yra baigti ir kad nėra kliūčių nenutrūkstamam ir saugiam siaurųjų geležinkelių eismui.

III SKYRIUS. RIEDMENYS

IX SKIRSNIS. BENDROSIOS NUOSTATOS

81. Riedmenys turi būti techniškai tvarkingi ir atitikti siaurųjų geležinkelių eismo saugos reikalavimus.

82. Gaminamų riedmenų pagrindinius techninius duomenis tvirtina valdytojas, suderinęs su Inspekcija. Pradedami naudoti nauji ir kapitališkai suremontuoti riedmenys turi būti išbandyti valdytojo nustatyta tvarka.

83. Pradėtų naudoti riedmenų mazgus, jų detales bei konstrukcijas keisti leidžia valdytojas.

84. Riedmenys turi būti su skiriamaisiais ženklais ir užrašais, kurie daromi valdytojo nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-595](#), 2010-09-30, *Žin.*, 2010, Nr. 119-6068 (2010-10-07), i. k. 1102210ISAK0003-595

85. Kiekvienas lokomotyvas, vagonas privalo turėti techninį pasą, kuriame įrašomi svarbiausi techniniai ir eksploataciniai duomenys.

86. Lokomotyvuose įrengiamos radijo stotys ir greitmačiai, registruojantys valdytojo nustatytus duomenis. Kol šiame punkte nurodyti prietaisai bus įrengti naudojamuose riedmenyse, juos naudoti leidžiama be tokių prietaisų arba įrengus kitokias radijo arba mobiliojo ryšio priemones.

87. Lokomotyvuose turi būti įrengti mašinisto budrumo kontrolės įrenginiai ir įrenginiai, automatiškai sustabdantys traukinį, jei mašinistas dėl kokių nors priežasčių negalėtų jų valdyti. Kol šie įrenginiai bus įtaisyti naudojamuose riedmenyse, juos naudoti leidžiama be tokių įrenginių.

X SKIRSNIS. AŠIRAČIAI

88. Aširačiai turi būti techniškai tvarkingi ir atitikti siaurųjų geležinkelių eismo saugos reikalavimus. Aširačių apžiūros, tikrinimo, remonto ir formavimo tvarką nustatyto valdytojas.

Aširačiai turi turėti techninius pasus; duomenys apie aširačius registruojami specialiuose žurnaluose.

89. Atstumas tarp neapkrauto aširačio ratų vidinių briaunų turi būti:

89.1. vagonų plieninių ratų, kurių bandažo arba ratlankio plotis yra 100 mm ir 115 mm ir lokomotyvų ratų – 685 mm. Leidžiami ne didesni kaip 3 mm nuokrypiai;

89.2. vagonų plieninių ratų, kurių bandažo arba ratlankio plotis nuo 90 mm iki 100 mm – 690 mm. Leidžiami ne didesni kaip 1 mm į didesnę pusę ir ne didesni kaip 3 mm į mažesnę pusę nuokrypiai.

90. Draudžiama naudoti riedmenis su įtrūkusia ašimi, ratlankiu, disku arba rato stebule, smailiu rantu ant rato antbriaunio, ar kitaip nusidėvėjusiais bei apgadintais aširačiais, ir dėl to sutrinka kelio ir riedmenų sąlytis, kai:

90.1. lokomotyvų ir vagonų ratlankio riedėjimo paviršius (pavaža) nusidėvėjęs daugiau kaip 7 mm;

90.2. lokomotyvų ir vagonų antbriaunio storis didesnis kaip 25 mm arba mažesnis kaip 16 mm (lokomotyvų – 20 mm), matuojant 18 mm atstumu nuo antbriaunio viršūnės.

Vagonų plieninių ratų, kurių bandažo arba ratlankio plotis nuo 90 mm iki 100 mm, antbriaunio storis turi būti ne mažesnis kaip 20 mm;

90.3. vertikalus antibriaunio nudilimas didesnis už leistinas ribas, matuojant specialiu šablonu;

90.4. lokomotyvų su ritininiais ašidėžių guoliais ratlankio paviršiaus iščiuoža (įdauža) didesnė kaip 0,7 mm, su slydimo guoliais – didesnė kaip 1 mm, o vagonų su ritininiais ašidėžių guoliais – didesnė kaip 1 mm ir su slydimo guoliais – didesnė kaip 2 mm.

91. Kelionės metu pastebėjus vagonų su ritininiais ašidėžių guoliais ratlankio paviršiuje, gilesnę kaip 1 mm, bet ne gilesnę kaip 2 mm arba vagonų su slydimo guoliais gilesnę kaip 2 mm, bet ne gilesnę kaip 3 mm iščiuožą (įdaužą), traukiniui galima važiuoti iki artimiausio techninės priežiūros punkto:

91.1. keleiviniam traukiniui – ne didesniu kaip 30 km/h greičiu;

91.2. prekiniam – ne didesniu kaip 25 km/h greičiu.

Tokiems defektams atsiradus ant lokomotyvų aširačių, važiuoti iki artimiausio techninės priežiūros punkto galima ne didesniu kaip 30 km/h greičiu.

92. Prikabinant prekinis vagonus prie keleivinių traukinių, jų aširačių priežiūros normos turi atitikti keleiviniams traukiniams nustatytas normas.

XI SKIRSNIS. STABDŽIAI IR AUTOMATINĖS SANKABOS

93. Riedmenys turi būti su automatiniais stabdžiais.

Riedmenų automatiniai stabdžiai turi veikti taip, kad, staigiai stabdant, traukinys sustotų stabdymo kelio atkarpoje, nustatytoje vadovaujantis valdytojo patvirtintais skaičiavimais.

94. Automatiniai prekinų vagonų stabdžiai turi būti tokie, kad atsižvelgiant į vagonų masę, sąstato ilgį ir kelio profilį, jie galėtų veikti atitinkamu stabdymo režimu.

95. Stabdai įtaisomi ir plombuojami keleivinių vagonų angainėse ir pačiuose vagonuose.

96. Lokomotyvuose ir keleiviniuose vagonuose turi būti rankiniai stabdžiai.

Riedmenų rankiniai stabdžiai turi būti prižiūrimi vadovaujantis valdytojo nustatytomis normomis, kurios turi būti suderintos su Inspekcija. Riedmenų rankinių stabdžių spaudimas turi atitikti valdytojo patvirtintus skaičiavimus.

97. Visos svirtinės stabdžių pavaros dalys turi būti su apsauginiais įtaisais, kad jos, atsikabinusios ar lūžusios, nenukristų ant kelio arba nepažeistų gabarito ribų.

98. Lokomotyvuose ir vagonuose turi būti įrengti standartiniai vieno taukšo sukabinimo įtaisai su dviem grandinėmis arba automatinės sankabos. Leidžiama naudoti riedmenis, kuriuose įrengti ištisiniai arba neištisiniai sukabinimo įtaisai.

99. Atstumas tarp taukšo išilginės ašies ir bėgių galvučių viršaus 750 mm vėžės pločio geležinkeluose turi būti:

99.1. lokomotyvų – mažiausias 550 mm, didžiausias – 640 mm;

99.2. prekinų ir keleivinių vagonų – mažiausias 510 mm, didžiausias – 685 mm.

100. Leistinas aukščio skirtumas traukinyje tarp taukšo išilginių ašių 750 mm vėžės pločio geležinkeluose turi būti ne didesnis kaip 75 mm.

101. Leistinas aukščio skirtumas traukinyje tarp automatinių sankabų išilginių ašių 750 mm vėžės pločio geležinkeluose turi būti ne didesnis kaip 75 mm.

102. Atstumas tarp automatinės sankabos ašies ir bėgių galvučių viršaus 750 mm vėžės pločio geležinkeluose turi būti ne mažesnis kaip 550 mm ir ne didesnis kaip 650 mm.

103. Atstumą tarp suremontuotų riedmenų automatinės sankabos ašies ir bėgių galvučių viršaus nustato valdytojas. Šis atstumas neturi viršyti nustatytų naudojimo normų esant didžiausiai nuodylai ir apkrovai.

104. Už sankabų techninę būklę ir tinkamą vagonų sukabinimą atsakingas darbuotojas, atliekantis išleidžiamo traukinio sąstato techninę apžiūrą. Už tinkamą prie lokomotyvo (traukinio) prikabinėtų vagonų ir vagonų, su kuriais manevruojama, sukabinimą atsako mašinisto padėjėjas (konduktorius). Už tinkamą lokomotyvo ir sąstato pirmojo vagono sukabinimą atsakingas lokomotyvo mašinistas.

105. Traukinio lokomotyvą atkabina ir prikabina prie sąstato (taip pat atskiria, sujungia ir

pakabina stabdžių žarnas, atsuka ir užsuka galinius čiaupus) lokomotyvo brigados darbuotojai.

106. Atsižvelgdamas į vietos sąlygas, valdytojas gali nustatyti ir kitokią vagonų ir lokomotyvų prikabinimo bei sukabinimo tvarką.

XII SKIRSNIS. TECHNINĖ RIEDMENŲ PRIEŽIŪRA IR REMONTAS

107. Riedmenų techninės būklės reikalavimus, techninės priežiūros ir remonto tvarką ir sistemą, ridos nuo atlikto remonto iki kito remonto normas bei remonto periodiškumą nustato valdytojas, suderinęs su Inspekcija.

Riedmenų remonto ir priežiūros technologiją tvirtina valdytojas.

108. Draudžiama išleisti lokomotyvus traukiniams traukti ir specialiuosius savaeigius sąstatus į reisą, jei yra bent vienas šių gedimų:

- 108.1. neveikia garso signalas;
- 108.2. neveikia oriniai, rankiniai stabdžiai arba kompresoriai;
- 108.3. sugedęs arba išjungtas bent vienas šilumvežio traukos elektros variklis;
- 108.4. sugedęs dyzelio šaldytuvo, traukos elektros variklio vėdintuvas;
- 108.5. neveikia automatinis stabdiklis ar mašinisto budrumo kontrolės prietaisas;
- 108.6. neveikia greitmatis ir registravimo prietaisas;
- 108.7. sugedę radijo ryšio įrenginiai;
- 108.8. sugedusios sankabos;
- 108.9. sugedusi smėlio tiekimo sistema;
- 108.10. sugedęs prožektorius, rėmsijės žibintas, neapšviesti kontrolės ir matavimo prietaisai;
- 108.11. įtrūkusi lingės apkaba, pakaba ar pagrindinis lakštas, lūžęs lingės lakštas;
- 108.12. įtrūkęs ašidėžės korpusas;
- 108.13. sugedęs ašidėžės arba traukos elektros variklio ašinis guolis;
- 108.14. sugedę įrenginiai, kurie pagal konstrukciją įtaisyti, kad detalės nenukristų ant kelio, arba jų visai nėra;
- 108.15. įtrūkęs arba nulūžęs bent vienas traukos elektros variklio krumplinės pavaros krumplys;
- 108.16. netvarkingas krumplinės pavaros gaubtas, dėl to gali ištekti tepalas;
- 108.17. sugedusi aukštos įtampos kameros apsauginė blokuotė;
- 108.18. sugedusios gaisro gesinimo priemonės;
- 108.19. sugedę trumpųjų elektros jungimų, perkrovų ir viršįtampių saugos, avarinio dyzelio stabdymo įrenginiai;
- 108.20. dyzelyje atsirado bildesys ar pašalinis garsas;
- 108.21. elektriniai įrenginiai be apsaugos gaubtų;
- 108.22. sugedę abiejų langų valytuvai;
- 108.23. prakiuręs degalų bakas.

109. Lokomotyvuose įrengti slėgmačiai ir apsauginiai vožtuvai turi būti plombuoti.

110. Lokomotyvų elektriniai saugos įtaisai, gaisro gesinimo priemonės, gaisrinė signalizacija ir automatika, slėgmačiai, apsauginiai vožtuvai, oro rezervuarai turi būti tikrinami atitinkamuose teisės aktuose nustatytais terminais.

111. Lokomotyvų brigadų sudėtį ir lokomotyvų priežiūros tvarką nustato valdytojas.

Vienas mašinistas traukinio lokomotyvą gali valdyti tik tada, kai yra automatinis stabdiklis traukiniui sustabdyti. Valdytojas nustato tvarką, kaip vienas mašinistas gali valdyti lokomotyvą.

112. Draudžiama keliuose palikti veikiančius lokomotyvus be priežiūros darbuotojų, kurie išmano jų priežiūros taisykles ir žino, kaip juos stabdyti, o stoties keliuose – be mašinisto arba jo padėjėjo.

113. Techninė vagonų priežiūra ir remontas atliekami riedmenų remonto cechuose, kurių metu tikrinama:

- 113.1. mazgų ir detalių būklė, nusidėvėjimas bei matmenys;
- 113.2. techninė važiuoklių būklė;

- 113.3. stabdžių ir sankabų veikimas;
 - 113.4. techninė kėbulų būklė;
 - 113.5. stabdžio aikštelių, specialiųjų laiptelių ir turėklų tvarkingumas;
 - 113.6. įrenginių, neleidžiančių riedmenų detalėms nukristi ant kelio, būklė.
 - 114. Draudžiama vežti keleivius ir krovinius vagonais, kurių techninė priežiūra neatlikta.
- Apie vagonų tinkamumą naudoti turi būti įrašyta specialiame žurnale.

IV SKYRIUS. TRAUKINIŲ EISMO ORGANIZAVIMAS

XIII SKIRSNIS. TRAUKINIŲ TVARKARAŠTIS

- 115. Traukinių eismo organizavimo pagrindas yra traukinių tvarkaraštis, kurį tvirtina valdytojas. Traukinių eismą organizuoja valdytojas.
- 116. Traukinių eismą operatyviai planuoja pagrindinės stoties budėtojas.
- 117. Lokomotyvus be vagonų, traukiniams prilygintus lengvuosius riedmenis, sniegvalius, ūkinius ir kitus traukinius skiria pagrindinės stoties budėtojas. Apie traukinių tvarkaraštyje nenumatyto traukinio skyrimą paskelbia pagrindinės stoties budėtojas ir nustato tokio traukinio važiavimo tvarką.
- 118. Kiekvienas traukinių tvarkaraštyje nurodytas traukinys turi būti pažymėtas numeriu. Traukiniai, važiuojantys viena kryptimi, žymimi nelyginiais numeriais, o važiuojantys priešinga kryptimi – lyginiais.
- Traukinių tvarkaraštyje nenurodytiems traukiniams numeriai suteikiami skiriant šiuos traukinius.

V SKYRIUS. STOTYS

- 119. Stotys siaurųjų geležinkelių linijas dalija į siaurųjų geležinkelių tarpstočius, kuriuose organizuojamas siaurųjų geležinkelių transporto eismas.
- 120. Stoties ribas žymi signaliniai ženklai „Stoties riba“.
- 121. Kiekviena stotis turi turėti pavadinimą. Stoties pavadinimas turi būti ant pagrindinio ir šoninių stoties pastatų, prireikus – ir keleivių peronų galuose.
- 122. Kiekvienas kelias, iešmas, iešmų postas, siaurųjų geležinkelių tarpstočiuose kiekvienas pagrindinis kelias, privažiuojamieji siaurųjų geležinkelių keliai ir jų iešmai turi būti su numeriais. Vienoje stotyje draudžiama tais pačiais numeriais žymėti kelius, iešmus ir postus.
- 123. Kelių ir iešmų numeravimo tvarką nustato valdytojas.
- 124. Stoties techninės veiklos organizavimo, techninių įrenginių naudojimo tvarka nurodoma stoties knygoje ir jos prieduose.
- Stoties knygoje išdėstyti reikalavimai privalomi visiems stotyje dirbantiems siaurųjų geležinkelių transporto darbuotojams.
- Stoties knygą ir jos pakeitimus rengia valdytojo paskirtas darbuotojas, vadovaudamasis šiais reikalavimais, Siaurųjų geležinkelių (750 mm pločio vėžė) eismo taisyklėmis, Geležinkelių signalizacijos taisyklėmis bei valdytojo parengtais nurodymais.
- Stoties knygą tvirtina valdytojas. Prie stoties knygos pridedama stoties schema, visų kelių išilginiai profiliai, stoties scheminis planas bei atsižvelgiant į vietos sąlygas – reikiamos instrukcijos ir taisyklės.
- 125. Apsauginiai, pagrindinių ir atvykimo bei išvykimo kelių iešmai turi būti nuolatinėje padėtyje. Iešmų nuolatinę padėtį nustato valdytojo įgaliotas darbuotojas. Nuolatinė iešmo padėtis nurodoma ant iešmų stovų. Apsauginių aklakelių iešmai turi būti nukreipti į šiuos aklakelius.
- 126. Iešmai į kitą padėtį gali būti perjungiami, kai:
 - 126.1. rengiami traukinių atvykimo ir išvykimo maršrutai;
 - 126.2. manevruojama;
 - 126.3. keliai užimami riedmenimis;

- 126.4. stoties keliuose signaliniais ženklais rengiamasi žymėti kliūtis ir darbų vietas;
- 126.5. valomi, tikrinami ir remontuojami iešmai.
127. Iešmų valdymo tvarka nurodoma stoties knygoje.
128. Traukinių atvykimo ir išvykimo maršrutų iešmai, taip pat ir apsauginiai iešmai turi būti rakinami.
129. Rengiant traukinių atvykimo arba išvykimo maršrutą, iešmus perjungia ir užrakina stoties knygoje nurodytas darbuotojas.
130. Siaurųjų geležinkelių tarpstočių, tarpinių stočių atvykimo ir išvykimo kelių, kuriuose stovi sąstatai (be lokomotyvų) arba pavieniai vagonai, užrakintų iešmų raktai turi būti saugomi stoties budėtojo patalpoje. Kitų svarbesnių iešmų (ūkinių traukinių stovėjimo kelių, sąvažų tarp pagrindinių kelių, apsauginių aklakelių ir kt.) raktų laikymo tvarka nurodoma stoties knygoje.
131. Manevruojant iešmus į reikiamą padėtį perjungia valdytojo paskirtas darbuotojas.
- Iešmų, kuriuos manevruojant leidžiama perjungti kitiems darbuotojams, numeriai, tų iešmų perjungimo tvarka nurodoma stoties knygoje.
132. Siaurųjų geležinkelių linijose, kuriose siaurųjų geležinkelių transporto eismas tvarkomas pagal pagrindinės stoties budėtojo įsakymus, o kitose stotyse nėra stočių budėtojų bei iešmininkų, užrakintų iešmų raktai laikomi siaurųjų geležinkelių liniją ribojančios stoties budėtojo patalpoje.
133. Iešmus remontuojantys darbuotojai gali pradėti remontuoti iešmus tik stoties budėtojui leidus. Užbaigus remonto darbus, atsakingas darbuotojas apie iešmų būklę informuoja stoties budėtoją Siaurųjų geležinkelių (750 mm pločio vėžė) eismo taisyklių nustatyta tvarka.
- Stotyse, kuriose nėra stoties budėtojo, iešmus remontuoti leidžia pagrindinės stoties budėtojas. Tokiu atveju remontą atliekantys darbuotojai turi vadovautis Siaurųjų geležinkelių (750 mm pločio vėžė) eismo taisyklėmis.
134. Siaurųjų geležinkelių linijose, kuriose eismas tvarkomas pagal pagrindinės stoties budėtojo įsakymus, o kitose stotyse nėra stočių budėtojų ir iešmininkų, traukinio mašinistas arba jo padėjėjas, stotyje aptikęs iešmų arba kelių gedimus, keliančius grėsmę siaurųjų geležinkelių transporto eismo saugai, turi nedelsdamas apie tai pranešti pagrindinės stoties budėtojui. Konkreti iešmų ir kelių priežiūros bei kontrolės tvarka nustatyta Siaurųjų geležinkelių (750 mm pločio vėžė) eismo taisyklėse.
135. Iešmai tikrinami ir prižiūrimi valdytojo nustatyta tvarka.
136. Stoties keliuose turi būti manevruojama tik pagal vieno darbuotojo – stoties budėtojo nurodymą. Tarpinėje stotyje, kurioje nėra stoties budėtojo, manevrams vadovauja mašinisto padėjėjas (konduktorius).
- Stoties knygoje nurodomos kiekvieno šių darbuotojų pareigos.
137. Manevrų metu nurodymai perduodami radijo (mobiliuoju) ryšiu. Sugedus radijo (mobiliajam) ryšiui arba jo nesant, signalai perduodami rankinėmis signalizavimo priemonėmis.
138. Manevruojančiojo lokomotyvo mašinistui draudžiama pradėti važiuoti tol, kol negavo manevrų vadovo nurodymo.
139. Draudžiama manevruoti greičiu, didesniu kaip:
- 139.1. 25 km/h – važiuojant laisvu keliu vieniniam lokomotyvui arba traukiant vagonus su įjungtais ir patikrintais automatiniais stabdžiais;
- 139.2. 15 km/h – stumiant vagonus laisvu keliu, taip pat manevruojant su pagalbiniais traukiniais;
- 139.3. 10 km/h – važiuojant su vagonais, kuriuose yra žmonių ir trečiojo laipsnio negabaritiškumo krovinių;
- 139.4. 3 km/h – lokomotyvams su vagonais (ar be jų) privažiuojant prie vagonų.
140. Važiavimo greitį per iešmus į atšakinius kelius, nesvarbu, iš kurios pusės prikabinas lokomotyvas, nustato valdytojas.
141. Stotyse, kuriose yra stoties budėtojas, draudžiama manevruoti pagrindiniuose keliuose, juos kirsti ar išvažiuoti už pirmutinių iešmų be stoties budėtojo leidimo.
142. Su manevriniais sąstatais išvažiuoti už stoties ribų galima gavus pagrindinės stoties

budėtojo leidimą ir mašinistui išdavus Siaurųjų geležinkelių (750 mm pločio vėžė) eismo taisyklėse nustatytos formos leidimą.

143. Siaurųjų geležinkelių linijose, kuriose siaurųjų geležinkelių eismas tvarkomas pagrindinės stoties budėtojo įsakymais, o stotyse nėra budėtojų ir iešmininkų, manevruoti pagrindiniuose keliuose, juos kirsti, išvažiuoti už pagrindinį kelią ribojančių iešmų ar už signalinio ženklo „Stoties riba“ leidžia mašinisto padėjėjas (konduktorius), gavęs pagrindinės stoties budėtojo leidimą. Už siaurųjų geležinkelių transporto eismo saugą šiuo atveju atsakingas mašinisto padėjėjas (konduktorius).

144. Keliuose, kurių nuolydis didesnis kaip 4 ‰, taip pat nuolaidžiuose stoties keliuose, iš kurių vagonai gali išriedėti į tarpstotį, manevruojama tik pastačius lokomotyvą iš nuokalnės pusės, jei reikia, su įjungtais ir išbandytais vagonų automatiniais stabdžiais. Jei negalima pastatyti lokomotyvo iš nuokalnės pusės, manevruojama vagonus atstumiant iki reikiamos vietos. Šiuo atveju manevrinio sąstato vagonų automatiniai stabdžiai turi būti įjungti ir patikrinti.

145. Manevrų tvarka siaurųjų geležinkelių transporto eismo saugai stotyse su tokiais keliais užtikrinti nustatoma Siaurųjų geležinkelių (750 mm pločio vėžė) eismo taisyklėse ir stoties knygoje.

146. Postūmiais manevruoti draudžiama.

147. Riedmenys stoties kelyje turi stovėti tik tarp šio kelio riboženklių.

Stoties keliuose stovintys traukinių sąstatai be lokomotyvo, vagonai ir specialieji riedmenys turi būti patikimai įtvirtinti ratstabdžiais arba rankiniais stabdžiais.

Riedmenų įtvirtinimo tvarka nustatyta Siaurųjų geležinkelių (750 mm pločio vėžė) eismo taisyklėse. Atsižvelgiant į vietos sąlygas, vagonų įtvirtinimo tvarka nurodoma Stoties knygoje.

148. Manevruojančio lokomotyvo mašinistui vadovauja tik vienas darbuotojas – manevrų vadovas, mašinisto padėjėjas (konduktorius), atsakingas už manevers.

149. Asmens, vadovaujančio manevrams ir manevruojančio lokomotyvo brigados pareigas nustato valdytojas.

150. Kai manevruojama be mašinisto padėjėjo (konduktoriaus), nurodymą važiuoti lokomotyvu tam tikrame manevrų rajone gali duoti iešmininkas.

151. Mašinistai, mašinistų padėjėjai (konduktoriai) turi laikytis stoties knygoje nurodytų manevrų reikalavimų, su kuriais jie supažindinami Siaurųjų geležinkelių (750 mm pločio vėžė) eismo taisyklių nustatyta tvarka.

152. Traukiniai formuojami vadovaujantis šiais reikalavimais.

Už traukinio formavimą atsakingi stoties darbuotojai, stotyse, kuriose nėra stočių darbuotojų – mašinistų padėjėjai (manevrų vadovai).

153. Draudžiama prikabinti prie traukinių:

153.1. techniškai netvarkingus vagonus, dėl kurių gali kilti pavojus siaurųjų geležinkelių transporto eismo saugai ir kurių būklė neuztikrina vežamų keleivių ar krovinių saugumo;

153.2. vagonus, pakrautus viršijant jų krovumą;

153.3. vagonus, pakrautus pažeidžiant Krovinių krovimo ir tvirtinimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2003 m. lapkričio 5 d. įsakymu Nr. 3-611 (Žin., 2003, Nr. [117-5366](#));

153.4. vagonus su nusėdusiomis lingėmis, dėl kurių persikreipęs kėbulas arba vagono rėmai ir kėbulas daužosi į važiuokles;

153.5. vagonus su netvarkingais stogais, jei yra pavojus, kad stogo dangos lakštai gali nukristi;

153.6. vagonus, kurie buvo nuriedėję nuo bėgių arba buvo traukinyje (manevriniame sąstate) eismo įvykio metu, kuomet riedmenys nuriedėjo nuo bėgių arba buvo paveikti smūgio, kol jie neapžiūrėti ir nepripažinti tinkamais eismui;

153.7. vagonus be užrašų apie nustatytą rūšių remontą, išskyrus vagonus, siunčiamus remontuoti su dokumentais;

153.8. platforminius vagonus ir pusvagonius su negabaritiniais krovinių, jeigu apie tokių vagonų važiavimą nėra duota ypatingų nurodymų;

153.9. platforminių vagonų su neuždarytais ir neįtvirtintais bortais;

153.10. pusvagonius su atidarytomis durimis ir angomis arba angomis, kurios uždarytos viena uždaramojo mechanizmo užkaba;

153.11. tuščius dengtuosius vagonus su atidarytomis ir neužsklęstomis durimis;

153.12. platforminius vagonus ir pusvagonius su krovinių, išsikišančiais už rėmsijos iki 1900 mm aukščio virš bėgių galvučių viršaus, o didesniame kaip 1900 mm aukštyje – su krovinių, išsikišančiais už sukabinimo įtaiso dvipetės svirties;

153.13. platforminius vagonus, sujungtus į daugiau kaip dviejų platforminių vagonų junginį, jei šie vagonai nepritaikyti tokiam vežimo būdai (apsauginiai platforminiai vagonai neįskaičiuojami);

153.14. vagonus su rankiniais stabdžiais, kai juose pakrauti kroviniai, kuriuos vežti tokiuose vagonuose uždrausta. Tokių vagonų automatiniai stabdžiai turi būti išjungti.

154. Draudžiama prie keleivinių traukinių prikabinti vagonus, kurių periodiško remonto terminai pasibaigę. Valdytojo leidimu prie keleivinių traukinių gali būti kabinami prekiniai vagonai.

155. Prikabinamųjų vagonų konstrukcija ir techninė būklė turi užtikrinti saugų keleivinio traukinio važiavimą valdytojo nustatytu greičiu.

156. Visų keleivinių traukinių pirmutinio ir paskutinio vagonų galinės durys turi būti užrakintos, perėjos – pakeltos ir pritvirtintos.

157. Keleiviniai vagonai ir prekiniai vagonai su žmonėmis, išskyrus tarnybinius ir su palydovais (komandomis), lydinčiais krovinius, kabinami prie prekių traukinių vienoje vietoje ir turi būti atskirti nuo lokomotyvo, traukinio galo ir atvirų riedmenų, pakrautų rąstų, sijų, bėgių ir kitų krovinių, galinčių pasislinkti iš vietos nuo staigaus trūktelėjimo arba stabdymo, ne mažiau kaip vienu apsauginiu vagonu.

158. Prie prekių traukinių kabinami vagonai, kuriais vežami žmonės, turi būti su apsauga. Tų vagonų skaičius ir išdėstymo tvarka prekiniuose traukiniuose nustatyta Siaurųjų geležinkelių (750 mm pločio vėžė) eismo taisyklėse.

159. Negabaritiniais krovinių pakrautų vagonų bei specialiųjų riedmenų vežimo ir jų išdėstymo traukiniuose tvarką nustato valdytojas.

160. Prie tarpstočiuose dirbančių ūkinių traukinių, kuriais važinėja konduktoriai ir darbų vadovai, turi būti kabinami vagonai su stabdžio aikštelėmis.

161. Atsižvelgdamas į riedmenų stabdymo įrangą, valdytojas nustato:

161.1. bendrą mažiausią stabdymo spaudimą kiekvieno keleivinio ir prekinio traukinio 100 t sąsąstato masei;

161.2. didžiausią lemiąją nuokalnę, kurioje leidžiamas šių traukinių eismas didžiausiais nustatytais greičiais;

161.3. greičio, nuolydžio dydžio, stabdymo spaudimo ir stabdymo kelio priklausomybę;

161.4. stabdžių trinkelų spaudimo į riedmenų ašis normas, traukinių rankinių stabdžių normas, kitus reikiamus duomenis stabdžiams apskaičiuoti.

162. Lemiamąją nuokalnę ir didžiausius nustatytus traukinių greičius kiekvienai geležinkelio linijai tvirtina ir atskiru įsakymu skelbia valdytojas.

163. Keleiviniuose traukiniuose į automatinį stabdžių tinklą sujungiami visi vagonai, turintys keleivinio tipo automatinį stabdžius, taip pat vagonai su krovinio tipo automatiniais keleivinės veiksenos stabdžiais.

164. Prekiniuose traukiniuose į automatinį stabdžių tinklą sujungiami visi vagonai ir specialieji riedmenys, turintys krovinio tipo automatinį stabdžius.

Traukiniuose visų lokomotyvų ir specialiųjų riedmenų automatiniai stabdžiai turi būti sujungti į traukinio automatinį stabdžių vamzdyną.

165. Vagonų su automatiniais keleivinio ir krovinio tipo stabdžiais prijungimo prie bet kurio traukinio automatinio stabdžių vamzdyno bei vagonų ir lokomotyvų elektrinių oro skirstytuvų įjungimo į atitinkamą režimą tvarką nustato valdytojas.

166. Prie prekių traukinių leidžiama prikabinti bestabdžius arba išjungtais stabdžiais riedmenis ne daugiau kaip aštuonias ašis vienoje vietoje, o traukinio gale prieš du paskutiniuosius vagonus – ne daugiau kaip keturias ašis. Paskutiniuosiuose dviejuose vagonuose turi būti tvarkingi

ir įjungti automatiniai stabdžiai.

167. Dėl automatinių stabdžių gedimo siaurųjų geležinkelių tarpstotyje sustojusį prekinį traukinį išlaikyti vietoje turi būti toks rankinių stabdžių skaičius – ne mažiau kaip 0,6 stabdomosios ašies 100-tui tonų sąstato masės (be lokomotyvo masės). Siaurųjų geležinkelių linijose su statesne kaip 6 ‰ lemiama nuokalne ši norma didinama 0,15 stabdomosios ašies (100-tui tonų sąstato masės) kiekvienai toliau esančiai nuokalnės tūkstantajai. Kai lemiama didesnė kaip 20 ‰, rankinių stabdžių normą nustato valdytojas.

Jeigu siaurųjų geležinkelių tarpstotyje sustojusį prekinį traukinį išlaikyti trūksta rankinių stabdžių, po vagonų aširačiais dedami ratstabdžiai. Vienas po pakrautu vagonu padėtas ratstabdys pakeičia tris stabdomąsias ašis, po tuščiu vagonu – vieną.

168. Kelyje sugedus keleivinių, prekinų keleivinių ar prekinų traukinių automatiniais stabdžiams, iki galinės stoties su šiais traukiniais galima važiuoti naudojantis rankiniais stabdžiais. Traukinio stabdymo rankiniais stabdžiais tvarką ir važiavimo greitį nustato valdytojas.

169. Ištinės traukinio stabdžių sistemos tikrinimas, kurio metu tikrinama stabdžių vamzdyno būklė ir visų vagonų stabdžių veikimas, atliekamas:

169.1. formavimo stotyse prieš išleidžiant traukinį;

169.2. pakeitus lokomotyvą;

169.3. prieš siaurųjų geležinkelių tarpstočius su ilgomis nuokalnėmis esančiose stotyse, kuriose pagal traukinių tvarkaraštį traukinys sustoja.

170. Stotyse, esančiose prieš 18 ‰ ir statesnes nuokalnes, stabdžiai bandomi išlaikant stabdymo būvyje ne mažiau kaip 10 min.

171. Dalinis traukinio stabdžių sistemos tikrinimas, kai tikrinama stabdžių vamzdyno būklė pagal dviejų paskutiniųjų vagonų stabdžių veikimą, atliekamas:

171.1. prikabinus traukinio lokomotyvą prie sąstato, jei stotyje iš anksto buvo atliktas ištinis automatinių stabdžių sistemos tikrinimas;

171.2. pasikeitus lokomotyvų brigadoms, kai lokomotyvas nuo traukinio neatkabinamas;

171.3. kiekvieną kartą traukinio sąstate atjungus stabdžių vamzdyno sujungimo žarnas;

171.4. kai buvo uždarytas sąstato stabdžių vamzdyno (bet kurio vagono) galinis čiaupas;

171.5. sujungus stabdžių vamzdyno sujungimo žarnas, kai prie traukinio buvo prikabinėti vagonai (šiuo atveju tikrinamas visų prikabinėtų vagonų stabdžių veikimas);

171.6. keleiviniam traukiniui pastovėjus ilgiau kaip 20 minučių;

171.7. nukritus slėgiui pagrindiniuose rezervuaruose žemiau kaip 5,5 kg/cm²;

171.8. pakeitus valdymo kabiną arba siaurųjų geležinkelių tarpstotyje perdavus valdymą antrojo lokomotyvo mašinistui po traukinio sustojimo dėl to, kad toliau negalima valdyti iš priekinės kabinos;

171.9. savaime suveikus stovinčio prekinio traukinio automatiniais stabdžiams arba esant didesniai kaip 20 ‰ sandarumo pokyčiui negu nurodyta pažymoje apie stabdžius, kurios formą tvirtina valdytojas;

171.10. prekiniam traukiniui pastovėjus ilgiau kaip 30 minučių;

171.11. sąstato priekyje prikabinus antrą lokomotyvą, tempiantį traukinį vieną ar kelis tarpstočius, bei atkabinus tokį lokomotyvą.

172. Ištinis bei dalinis traukinio stabdžių sistemos tikrinimas stotyje ir siaurųjų geležinkelių tarpstotyje turi būti atliekamas valdytojo nustatyta tvarka.

173. Atlikęs ištinį traukinio automatinių stabdžių sistemos tikrinimą, vagonų tikrintojas įteikia pirmutinio lokomotyvo mašinistui pažymą apie stabdžius, kurioje, be duomenų apie stabdžius, nurodomas ir paskutinio vagono numeris.

174. Atlikus dalinį automatinių stabdžių tikrinimą, vagonų tikrintojas, o stotyse, kur šių pareigų nėra, – stoties budėtojas, mašinisto padėjėjas (konduktorius), pažymoje, kurią turi mašinistas, įrašo apie stabdžius pastabą apie atliktą dalinį automatinių stabdžių tikrinimą (pasikeitus traukinio sąstatui – apie sąstato pasikeitimą).

Jeigu neveikė dviejų paskutinių vagonų stabdžiai, darbuotojas, kuriam pavestas automatinių stabdžių tikrinimas, privalo imtis priemonių, kad toks traukinys nebūtų naudojamas.

175. Stotyse, kuriose nėra vagonų tikrintojų, keleivinių traukinių automatiniais stabdžiams tikrinti pasitelkiami vagonų palydovai, o prekinį – automatinis stabdžius tikrinti išmokyti darbuotojai (stočių budėtojai, konduktoriai, traukinių derintojai, darbų vadovai ir kt.), kurių pareigybių sąrašą tvirtina valdytojas.

176. Keleiviniuose ir prekiniuose keleiviniuose traukiniuose turi būti priešgaisrinių, pirmosios medicinos pagalbos priemonių ir kitų būtinų reikmenų, kurių normas nustato valdytojas. Keleivinio traukinio viršininkas (vyresnysis palydovas) turi turėti ryšį su lokomotyvo mašinistu.

177. Jeigu lokomotyvuose neįrengtos radijo stotys, traukinių mašinistams turi būti išduodami nešiojamieji telefonai ar kitos mobiliojo ryšio priemonės.

178. Lokomotyve turi būti keturi ratstabdžiai, savaeigiuose specialiuose riedmenyse – du ratstabdžiai.

179. Traukinį valdo lokomotyvo brigada. Keleivinio traukinio keleivius aptarnauja vagonų palydovai ir kiti darbuotojai pagal valdytojo nurodymus.

180. Tarpinėse stotyse traukinių manevrams tvarkyti gali būti skiriami konduktoriai.

181. Ūkinių traukinių eismui tarpstotyje vadovauja darbų vadovas arba jo paskirtas asmuo. Šių darbuotojų pareigos nustatytos Siaurųjų geležinkelių (750 mm pločio vėžė) eismo taisyklėse.

182. Veikiantys lokomotyvai kabinami traukinio sąstato priekyje. Mašinistas valdo lokomotyvą iš priekinės kabinos.

Traukinio, kurį visą maršrutą traukia du veikiantys lokomotyvai, priekyje kabinamas lokomotyvas, turįs galingesnius oro kompresorius.

Dalį maršruto važiuojančių lokomotyvų prikabinimo prie traukinių tvarką ir važiavimo sąlygas siaurųjų geležinkelių transporto eismo saugai užtikrinti nustato valdytojas.

183. Prekinio ar keleivinio traukinio lokomotyvui su dviem valdymo kabinomis be vagonų manevruoti leidžiama tik iš priekinės kabinos, kitų traukinių (išvežiojamųjų, rinktinių, ūkinių ir kt.) lokomotyvams – valdytojo nustatyta tvarka.

184. Lokomotyvams su viena valdymo kabina važiuoti atbuliems leidžiama:

184.1. su ūkiniais ir pagalbinais traukiniais;

184.2. manevruojant;

184.3. kai lokomotyvas traukinyje yra antrasis (porinė trauka);

184.4. kai traukinys išleidžiamas iš stoties, kurioje nėra lokomotyvų grąžos įrenginių arba jie sugedę;

184.5. traukiant traukinį iš siaurųjų geležinkelių tarpstočio pagalbiniu lokomotyvu;

184.6. grįžtant į pradinę stotį po stūmimo;

184.7. važiuojant be vagonų.

185. Neveikiantys lokomotyvai parengiami ir prikabinami prie traukinių valdytojo nustatyta tvarka.

VI SKYRIUS. TRAUKINIŲ EISMAS

186. Siaurųjų geležinkelių darbuotojų darbas organizuojamas taip, kad būtų užtikrinta siaurųjų geležinkelių transporto eismo sauga ir nebūtų sulaikomi traukiniai.

187. Siaurųjų geležinkelių linijoje siaurųjų geležinkelių eismas tvarkomas pagrindinės stoties budėtojo įsakymais, perduodamais lokomotyvo mašinistui, Siaurųjų geležinkelių (750 mm pločio vėžė) eismo taisyklių nustatyta tvarka.

188. Traukinių eismui siaurųjų geležinkelių linijoje turi vadovauti tik vienas darbuotojas – pagrindinės stoties budėtojas, atsakingas už traukinių tvarkaraščio vykdymą. Pagrindinės stoties budėtojo nurodymus privalo vykdyti visi darbuotojai, kurių darbas susijęs su siaurųjų geležinkelių transporto eismu.

Draudžiama be pagrindinės stoties budėtojo žinios duoti operatyvius nurodymus dėl traukinių eismo.

189. Kelių naudojimo tvarka traukiniams priimti ir išleisti nurodoma stoties knygoje. Stotyje nestojantys traukiniai paprastai turi būti praleidžiami stoties pagrindiniais keliais.

190. Stoties budėtojas privalo tvarkyti siaurųjų geležinkelių eismą taip, kad būtų laisvų kelių ir kad jie laiku būtų parengti traukiniams priimti.

191. Tarpinėse stotyse atvykimo ir išvykimo kelius užimti pavieniais vagonais ar jų grupėmis galima tik pagrindinės stoties budėtojai leidus registruojamuoju įsakymu.

192. Draudžiama užimti apsauginius aklakelius vagonais su žmonėmis.

193. Mašinisto padėjėjas (konduktorius) prieš traukiniui išvykstant iš stoties turi:

193.1. pagal traukinio lapą patikrinti, ar taisyklingai suformuotas traukinys. Be to, apžiūrėti traukinį ir įsitikinti, kad jis tinkamai suformuotas, vagonai sukabinti ir užtikrinta krovinių sauga;

193.2. patikrinti, ar traukinio galas paženklintas pagal Geležinkelių signalizacijos taisyklių reikalavimus, jeigu ne – paženklinti traukinio galą.

194. Važiudamas traukiniu, mašinisto padėjėjas (konduktorius) privalo:

194.1. stebėti traukinio sąstatą, ypač į atvirus vagonus pakrautus krovinius;

194.2. stebėti, ar nerodo kokių nors signalų dirbantys kelio ar kitų ūkių darbuotojai, ir imtis priemonių, kad tų signalų reikalavimai būtų vykdomi.

195. Siaurųjų geležinkelių linijose, kuriose siaurųjų geležinkelių eismas tvarkomas pagrindinės stoties budėtojo įsakymais, o kitose stotyse nėra stočių budėtojų bei iešmininkų, mašinisto padėjėjas (konduktorius) turi išrašyti ir įteikti mašinistui pagrindinės stoties budėtojo įsakymą, kuriuo leidžiama išvažiuoti į vieną ar kelis siaurųjų geležinkelių tarpstočius.

196. Lokomotyvai be vagonų ir motorvežiai gali būti priimami į tam tikras kai kurių stočių kelio dalis. Tokių stočių sąrašą ir lokomotyvų priėmimo tvarką, užtikrinančią siaurųjų geležinkelių transporto eismo saugą, nustato valdytojas.

197. Kai atliekami darbai nutraukus siaurųjų geležinkelių eismą siaurųjų geležinkelių tarpstotyje, į laisvą stoties kelio dalį leidžiama priimti pagalbinus traukinius, pagalbinus lokomotyvus, lokomotyvus be vagonų, ūkinius traukinius ir specialiuosius riedmenis. Šių traukinių priėmimo tvarka nustatyta Siaurųjų geležinkelių (750 mm pločio vėžė) eismo taisyklėse.

198. Prieš priimdamas traukinį, stoties budėtojas privalo:

198.1. nutraukti manevrus, jeigu manevruojama įvažiuojant į traukinio atvykimo kelią ar maršrutą;

198.2. patikrinti, ar traukinio atvykimo kelias laisvas, ir parengti traukinio atvykimo maršrutą bei užrakinti šio maršruto iešmus. Stoties budėtojų, o stotyse, kuriose jų nėra, kitų siaurųjų geležinkelių darbuotojų, rengiančių traukinių atvykimo maršrutus,

veiksmai nustatyti Siaurųjų geležinkelių (750 mm pločio vėžė) eismo taisyklėse.

199. Kai traukinys į stotį priimamas radijo (mobiliuoju) ryšiu perdavus stoties budėtojo įsakymą arba įteikus mašinistui stoties budėtojo leidimą, traukinio greitis turi būti ne didesnis kaip 15 km/h, o mašinistas privalo valdyti traukinį ypač budriai ir būti pasirengęs tuoj pat jį sustabdyti, jei atsirastų kliūtis toliau važiuoti.

200. Draudžiama vienu metu priimti priešingų kryptių traukinius, jei bent iš vienos stoties prieigos pusės yra ilga nuokalnė ir traukinio atvykimo maršrutas iš priešingos nuolydžiui pusės neatitvertas (apsauginiu aklakeliu ar atvykimo kelių išdėstymu) nuo kito traukinio atvykimo maršruto.

201. Atvykęs į stotį traukinys turi sustoti tarp šio kelio riboženklų. Keleivinis traukinys turi sustoti prie ženklo „Lokomotyvo sustojimo vieta“. Jeigu traukinio galas lieka už riboženklų, iešmininkas (signalininkas) nedelsdamas apie tai turi pranešti stoties budėtojai, kuris turi imtis priemonių, kad traukinys stovėtų tarp kelio riboženklų.

202. Stoties budėtojas ir iešmininkai (signalininkai) privalo stebėti atvažiuojančio į stotį traukinio būklę ir signalus. Stotyse, kuriose traukinių atvykimo keliai yra toli nuo stoties budėtojo patalpos arba kuriose, atsižvelgiant į kitas aplinkybes, stoties budėtojas negali sutikti traukinių, juos sutikti turi iešmininkai (signalininkai).

Valdytojas nustato stotis, kuriose stočių budėtojams leista nesutikinti traukinių, ir tai turi būti įrašyta stoties knygoje.

203. Jei stotyje sustojusiame traukinyje aptikti kokie nors gedimai, iešmininkas arba traukinio mašinistas apie tai tuo pat turi pranešti stoties budėtojai, o pastarasis – pagrindinės stoties

budėtojai. Stotyse, kuriose stoties budėtojų nėra, pagrindinės stoties budėtojai apie tai turi pranešti traukinio mašinistas.

204. Stoties budėtojai draudžiama išleisti traukinį į siaurųjų geležinkelių tarpstotį be stoties, į kurią išleidžiamas traukinys, budėtojo sutikimo.

205. Siaurųjų geležinkelių linijose, kuriose siaurųjų geležinkelių eismas tvarkomas pagrindinės stoties budėtojo įsakymais, traukiniai į siaurųjų geležinkelių tarpstotį išleidžiami pagal rašytinius leidimus, kurių formos nurodomos Siaurųjų geležinkelių (750 mm pločio vėžė) eismo taisyklėse.

206. Prieš išleisdamas traukinį stoties budėtojas privalo:

206.1. patikrinti, ar siaurųjų geležinkelių tarpstotis, į kurią išleidžiamas traukinys, yra laisvas;

206.2. nutraukti manevrus, kertančius traukinio išvykimo maršrutą;

206.3. parengti traukinio išvykimo maršrutą;

206.4. mašinistui įteikti leidimą tarpstočiui užimti.

207. Draudžiama lokomotyvo (kitų savaeigių riedmenų) mašinistui išvažiuoti į siaurųjų geležinkelių tarpstotį be pagrindinės stoties budėtojo leidimo, išskyrus atvejus, kai su jais nėra ryšio. Traukinių eismo tvarka tokiais atvejais nustatyta Siaurųjų geležinkelių (750 mm pločio vėžė) eismo taisyklėse.

208. Draudžiama keleivinių, prekinį keleivinių traukinių mašinistams išvažiuoti iš stoties ar stotelės anksčiau tvarkaraštyje nurodyto laiko, taip pat nesustojant pervažiuoti stotį ar stotelę, kurioje įlipa ir išlipa keleiviai.

209. Draudžiama stoties budėtojai duoti leidimą traukiniui išvykti nepatikrinus, ar nutraukti manevrai, kertantys traukinio išvykimo maršrutą, parengtas traukinio išvykimo maršrutas, užrakinti iešmai, baigta techninė ir komercinė traukinio sąstato apžiūra. Stoties budėtojas, išleisdamas traukinį iš formavimo stoties arba stoties, kurioje prie traukinio sąstato buvo prikabinėti ar nuo jo atkabinti vagonai, prieš duodamas leidimą traukiniui išvykti, stoties knygoje nustatyta tvarka turi patikrinti, ar traukinio paskutinis vagonas paženklintas Geležinkelių signalizacijos taisyklėse nustatytais signaliniais ženklais.

210. Išleidžiant traukinį iš stoties, pirmutinio lokomotyvo ir kitų savaeigių riedmenų mašinistui, turinčiam leidimą užimti siaurųjų geležinkelių tarpstotį, draudžiama pradėti važiuoti be stoties budėtojo nurodymo ar kito darbuotojo duodamo atitinkamo signalo. Šio signalo perdavimo tvarka nustatoma Siaurųjų geležinkelių (750 mm pločio vėžė) eismo taisyklėse ir nurodoma stoties knygoje. Leidimą siaurųjų geležinkelių tarpstočiui užimti pirmutinio lokomotyvo ar kitų savaeigių riedmenų mašinistui gali įteikti stoties budėtojas, iešmininkas (signalininkas) ar mašinisto padėjėjas (konduktorius). Mašinistas privalo patikrinti, ar gautas leidimas siaurųjų geležinkelių tarpstočiui užimti išrašytas teisingai. Stoties knygoje nurodoma leidimų siaurųjų geležinkelių tarpstočiui užimti įteikimo tvarka.

Prieš pradėdami važiuoti pirmutinio lokomotyvo, kitų savaeigių riedmenų mašinistas ir jo padėjėjas privalo stebėti, ar iš traukinio bei stoties nerodomi draudžiantys važiuoti signalai.

211. Pastebėję eismo kliūtį arba pavojų žmonių gyvybei, keleivinio traukinio darbuotojai (traukinio viršininkas, vagonų palydovai ir kt.) nedelsdami turi imtis priemonių traukiniui sustabdyti.

212. Jei keleivinis traukinys sustojo pats ar buvo sustabdytas pasinaudojus stabdu, vagonų palydovai (konduktoriai kontrolieriai) privalo apžiūrėti jų aptarnaujamus vagonus ir, jei reikia, nedelsdami rodyti į lokomotyvo pusę draudžiamuosius signalus.

Keleivinis traukinys gali važiuoti toliau, kai visų vagonų palydovai (konduktoriai kontrolieriai) neberodo draudžiamųjų signalų, o kiti traukiniai – kai mašinisto padėjėjas praneša, jog traukinys gali važiuoti toliau.

Kitais traukinių tvarkaraštyje nenustatytais sustojimo siaurųjų geležinkelių tarpstotyje atvejais (keleiviams įlipti ar išlipti, kroviniams pakrauti ar iškrauti) traukinio pajudėjimo iš vietos tvarka nustatyta Siaurųjų geležinkelių (750 mm pločio vėžė) eismo taisyklėse.

213. Draudžiama vienu metu išleisti vieną traukinį ir priimti ta pačia kryptimi važiuojantį kitą traukinį, jei toje stoties pusėje, iš kurios priimamas traukinys, yra prieiga su statesne kaip 6 %

stabdymo kelio ilgio nuokalne ir traukinio atvykimo maršrutas neatitvertas nuo išvykstančio traukinio maršruto (nėra apsauginio aklakelio ar atvykimo ir išvykimo kelių išdėstymas neužtikrina maršrutų izoliacijos).

214. Stoties budėtojas ir iešmininkai (stotyse, kuriose jie yra) išlydi kiekvieną išvažiuojantį ir per stotį pravažiuojantį (nesustojantį) traukinį, stebėdamas jo būklę ir traukinio signalus. Ar iš stoties išvyko visas traukinys, stoties budėtojas įsitikina pats arba apie tai jam privalo pranešti iešmininkai. Stotyje, kurioje traukinių išvykimo keliai yra toli nuo budėtojo patalpos arba kurioje dėl kitų aplinkybių stoties budėtojas negali išlydėti traukinių, traukinius turi išlydėti iešmininkai.

Valdytojas nustato stotis, kuriose budėtojai gali neišlydėti traukinių. Sąlygos, užtikrinančios siaurųjų geležinkelių transporto eismo saugą išleidžiant traukinius, nurodomos stoties knygoje.

Traukinį išlydintis darbuotojas, pastebėjęs pavojų siaurųjų geležinkelių transporto eismo saugai arba pravažiavusį traukinį be traukinio galą ženklinančių signalinių ženklų, privalo imtis priemonių jam sustabdyti.

215. Prieš išleisdami traukinį stoties darbuotojai privalo patikrinti, ar jis taisyklingai suformuotas, ar gerai ir tvirtai atviruose riedmenyse įtvirtinti kroviniai, ar traukinys yra paženklintas Geležinkelių signalizacijos taisyklėse nustatytais signalais.

Traukinių tikrinimo, prekinio traukinio galą ženklinančių signalinių ženklų užkabinimo ir nukabinimo tvarka nustatoma stoties knygoje.

216. Formavimo stotyje prieš išleidžiant prekinį traukinį pirmutinio lokomotyvo mašinistui turi būti įteiktas traukinio lapo išrašas traukinio mašinisto kelionlapiui pildyti (toliau – traukinio lapo išrašas), o mašinisto padėjėjui (konduktoriui) – supakuoti bei užantspauduoti važtos dokumentai su traukinio lapu. Draudžiama išleisti traukinį, kurio sąstate yra vagonų be važtos dokumentų.

Stočių darbuotojai, prikabindami ir atkabindami vagonus stotyse, į traukinio lapą turi įrašyti atitinkamus pakeitimus.

217. Budėtojas privalo įrašyti į traukinių eismo žurnalą traukinio numerį, jo išvykimo iš stoties arba stoties pervažiavimo laiką, o prireikus ir kitus duomenis, apibūdinančius traukinio sąstatą, į kurią išleistas traukinys, budėtojui ir pagrindinės stoties budėtojui.

218. Keleivinių ir prekinį traukinių didžiausius leistinus greičius, atsižvelgdamas į kelio konstrukciją ir riedmenų tipą, nustato valdytojas.

Siaurųjų geležinkelių eismo greičiai siaurųjų geležinkelių tarpstočiuose ir stotyse nurodomi valdytojo įsakyme.

219. Į atšakinius kelius važiuojančių traukinių greitį lemia iešmo kryžmėženklis. Greitį nustato valdytojas, tačiau visais atvejais jis negali būti didesnis kaip 25 km/h.

220. Pagalbiniais ir ūkiniais traukiniais leidžiama važiuoti vagonais į priekį. Tokių traukinių priekyje kabinamas vagonas su stabdžio aikštele, nukreipta eismo kryptimi. Toje stabdžio aikštelėje turi būti darbuotojas, stebintis, ar laisvas kelias, ar nėra pavojaus siaurųjų geležinkelių transporto eismo saugai bei žmonių gyvybei. Prireikus jis turi sustabdyti traukinį. Kai vagonas neturi stabdžio aikštelės, darbuotojas turi eiti šalia pirmojo vagono jo judėjimo kryptimi ir prireikus rodyti signalus.

221. Traukinius stumti leidžiama ne didesniu kaip 15 km/h greičiu.

222. Kai traukiniai priimami į aklakelį, greitis aklakelio pradžioje neturi būti didesnis kaip 10 km/h, o keleivinio traukinio su automatiniais stabdžiais – ne didesnis kaip 15 km/h.

223. Traukinio, važiuojančio vieta, kurioje reikia mažinti greitį, greitis turi atitikti mašinisto įspėjamajame lapelyje ar valdytojo įsakyme nurodytą greitį. Nesant tokių nurodymų, greitis turi būti ne didesnis kaip 15 km/h.

224. Draudžiama išleisti traukinius vieną paskui kitą.

Prireikus traukinius galima sujungti ir taip važiuoti, jei veikiantys lokomotyvai yra kiekvieno traukinio priekyje. Tokių traukinių eismo tvarką nustato valdytojas.

225. Mašinistas privalo:

225.1. gerai išmanyti lokomotyvo, specialiųjų savaeigių riedmenų konstrukciją, žinoti savo siaurųjų geležinkelių linijos profilį, signalinių rodyklių ir ženklų išdėstymą bei paskirtį, pervažų

vietas, turėti traukinių tvarkaraštį;

225.2. priimdamas lokomotyvą ar kitus specialiuosius savaeigius riedmenis, patikrinti, ar jis tvarkingas, kaip veikia stabdžiai, smėlio tiekimo sistema, radijo (mobilusis) ryšys ir garsinio signalo prietaisai, bei susipažinti su įrašais lokomotyvo techninės būklės žurnale, kurio formą tvirtina valdytojas;

225.3. patikrinti, ar yra signalinių, gaisrinių, medicinos priemonių ir reikiamo inventoriaus;

225.4. užtikrinti siaurųjų geležinkelių transporto eismo saugą, tiksliai laikytis traukinių tvarkaraščio.

226. Prikabinęs lokomotyvą prie traukinio sąstato mašinistas privalo:

226.1. patikrinti, ar lokomotyvas taisyklingai sukabintas su sąstato pirmuoju vagonu, ar sujungtos oro žarnos, ar atsukti galiniai čiaupai tarp jų;

226.2. patikrinti, ar po pirmuoju vagonu nėra kliūčių traukiniui pajudėti iš vietos;

226.3. pripildyti suslėgtu oru stabdžių vamzdyną, patikrinti, ar slėgio kritimas neviršija nustatytų normų, ir patikrinti automatinius stabdžius;

226.4. gauti pažymą apie traukinio stabdžius, sutikrinti joje nurodyto galinio vagono numerį su įrašytu traukinio lapo išraše ir patikrinti, ar stabdžių trinkelės spaudimas į aširačius atitinka Geležinkelių riedmenų stabdžių naudojimo taisyklėse nustatytas normas;

226.5. pagal traukinio lapo išrašą patikrinti su prekinio ir prekinio keleivinio traukinio sąstatu: ar yra atvirų riedmenų, vagonų su žmonėmis, krovniais, reikalaujančiais ypatingo atsargumo.

227. Mašinistas ir jo padėjėjas, valdydami traukinį, privalo:

227.1. stebėti, ar laisvas kelias, iš traukinio ir nuo kelio rodomus signalus, signalines rodykles ir ženklus, vadovautis jais ir laikytis valdytojo nustatyto pokalbių reglamento;

227.2. stebėti traukinio būklę ir iš jo rodomus signalus;

227.3. stebėti prietaisus, kontroliuojančius nenutrūkstamą ir saugų lokomotyvo, specialiųjų savaeigių riedmenų veikimą;

227.4. įvažiuodami į stotį ir važiuodami stoties keliais duoti reikiamus signalus ir stebėti, ar gerai parengtas maršrutas, ar laisvas kelias; stebėti rodomus stoties darbuotojų signalus ir traukinių bei manevrinių lokomotyvų eismą gretimuose keliuose, o jei iškyla pavojus siaurųjų geležinkelių transporto eismo saugai ar žmonių gyvybei, – nedelsdami stabdyti traukinį.

228. Traukiniui sustojus stotyje draudžiama atkabinti lokomotyvą nuo vagonų tol, kol stoties budėtojas nepraneš, kad vagonai įtvirtinti ir leidžiama atkabinti. Stotyse, kuriose stočių budėtojų nėra, traukinio sąstatą ar vagonus įtvirtina lokomotyvo brigada.

229. Traukinį valdo pirmutinio lokomotyvo mašinistas. Kitų lokomotyvų, įskaitant stumtuvų, mašinistai privalo paklusti visiems pirmutinio lokomotyvo mašinisto nurodymams bei signalams ir juos kartoti.

230. Stumtuvų darbo tvarka nustatyta Siaurųjų geležinkelių (750 mm pločio vėžė) eismo taisyklėse ir valdytojo patvirtintose instrukcijose.

231. Jei būtina sustabdyti traukinį siaurųjų geležinkelių tarpstotyje, mašinistas privalo:

231.1. stengtis sustabdyti traukinį horizontalioje ir tiesioje kelio atkarpoje, jei stabdymas nėra staigusis;

231.2. panaudoti traukinio automatinius stabdžius ir pagalbinį lokomotyvo stabdį;

231.3 apie sustojimą skubiai pranešti siaurųjų geležinkelių tarpstotį ribojančių stočių budėtojams. Jie apie tai nedelsdami privalo pranešti pagrindinės stoties budėtojui;

231.4. jei traukinys sustabdytas ne prie draudžiamąjo signalo, išsiaiškinti priežastį ir tolesnio važiavimo galimybes;

231.5. jei sustojęs traukinys negali toliau važiuoti po 20 minučių ar vėliau, panaudoti lokomotyvo rankinį stabdį ir duoti signalą, kad keleivinių vagonų palydovai, konduktoriai kontrolieriai ir ūkinio traukinio vadovas panaudotų visus sąstate esančius rankinius stabdžius. Traukiniuose, kur tokių darbuotojų nėra, mašinisto padėjėjas privalo padėti po vagonų ratais lokomotyve esančius ratstabdžius, o kai jų neužtenka – panaudoti vagonų rankinius stabdžius;

231.6. papildomai pranešti traukinių radijo (mobiliuoju) ryšiu stoties budėtojui, pagrindinės

stoties budėtojai apie sustojimo priežastis ir būtinas priemones kliūčiai pašalinti. Nesant ryšio, pasiųsti mašinisto padėjėją (konduktorių), keleivinio traukinio palydovą ar ūkinio traukinio vadovą, kad šis iš artimiausio punkto, turinčio telefono ryšį, praneštų apie įvykį;

231.7. kartu su visais traukinio darbuotojais imtis priemonių kliūčiai pašalinti, o prireikus atitverti signaliniais ženklais traukinį ir gretimą kelią.

232. Siaurųjų geležinkelių tarpstotyje sustojusius traukinius atitverti signaliniais ženklais reikia:

232.1. tuoj pat po pagalbinio lokomotyvo iškvietimo keleiviniam traukiniui;

232.2. tuoj pat po traukinio sustojimo, jei traukinys buvo išleistas nutrūkus visoms ryšių priemonėms.

Atitvėrimo signaliniais ženklais tvarka nustatoma Geležinkelių signalizacijos taisyklėse, darbuotojų veiksmų tvarka – Siaurųjų geležinkelių (750 mm pločio vėžė) eismo taisyklėse.

233. Jei traukinys sustojo įkalnėje ir gale nėra stumtuvo, mašinistas gali atstumti traukinį į to paties tarpstočio lėkštesnio profilio vietą. Šiuo atveju prie sąstato galinio vagono turi būti lokomotyvo brigados narys (konduktorius) arba ūkinio traukinio darbų vadovas. Traukinio greitis turi būti ne didesnis kaip 5 km/h.

234. Draudžiama atstumti:

234.1. keleivinius traukinius;

234.2. esant nepalankioms meteorologinėms sąlygoms (rūkui, pūgai ir kt.), kai signalai sunkiai įžiūrimi;

234.3. jei traukinys buvo išleistas sugedus visoms ryšių priemonėms.

235. Mašinistas turi nedelsdamas pareikalausti pagalbinio lokomotyvo, jei sustojęs įkalnėje traukinys dėl per didelės masės negali pajudėti iš vietos ir jei jo neleidžiama atstumti.

236. Traukinys iš siaurųjų geležinkelių tarpstočio gali būti grąžintas atgal į išleidimo stotį pagal šios stoties budėtojo arba pagrindinės stoties budėtojo rašytinį įsakymą Siaurųjų geležinkelių (750 mm pločio vėžė) eismo taisyklių nustatyta tvarka.

237. Jei po sustojimo traukinys toliau važiuoti negali, jis išvežamas iš siaurųjų geležinkelių tarpstočio pagalbinio lokomotyvu Siaurųjų geležinkelių (750 mm pločio vėžė) eismo taisyklių nustatyta tvarka. Lokomotyvų brigados veiksmai trūkus traukiniui nustatyti Siaurųjų geležinkelių (750 mm pločio vėžė) eismo taisyklėse.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Įsakymas

Nr. [3-595](#), 2010-09-30, Žin., 2010, Nr. 119-6068 (2010-10-07), i. k. 1102210ISAK0003-595

Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2007 m. sausio 11 d. įsakymo Nr. 3-07 "Dėl Geležinkelių transporto eismo saugos reikalavimų kitokio nei 1435 mm ir 1520 mm vėžės pločio geležinkeliuose patvirtinimo" pakeitimo